

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
celoletno 120 Din
za inozemstvo 140 E

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stop peti-vista
maloglasni po 150
in 20, večji po 250
nad 40 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in pr. večjem D
naročilo popusti
izdati od 1. januarja
razen ponedelika in
dneva po preizku.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pismo se ne sprejema. Uredniški
telefon št. 2050, uradništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 v cerkveni
račun: Ljubljana ste. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Največji zločin boljševizma

I.

Otroci si vedno osvoje naša srca, zato ker so nedolžni. Kako bi tudi bilo mogoče ustavljati se čistim pogledom, katerih še ni omadeževalo življenje! Naj bodo modre ali temne oči, naivna zupljivost, ki sije iz njih, spominja na nebo, ki jih je poslalo. Zato se ljubezen, ki jo imamo do otrok, podzvestno združuje s tihim spoštovanjem. Zdrava človeška narava nagonsko čuti zasluženost prekleto, s katerim evangelij grozi onim, ki bi oskrnili otroško nedolžnost. Kako strašno razočaranje občutimo, ako odkrijemo pokvarjenost tam, kjer bi pred zbuženjem zlih nagonov morala snivati le čistost, zatopljenost v lastni srečni svet ljubezni in otroškega paradiza. Boljševiška Rusija, ki nam na žalost nudi podobno velikih grozot, je našemu veku prihranila najžalostnejšo in najstrašnejšo sliko, ki si jo le moremo misliti: Kalvarijo nedolžnih in pokvarjenost najmlajših.

Vsi, ki so v zadnjih letih prepotovali Rusijo in ki so imeli pogum in priliko, da si ogledajo še kaj več, kakor pa so jim navdušeni boljševiški voditelji ravno hoteli pokazati in naj se imenujejo Georges Duhamel, Luc Durtain, Géo London, Panait Istrati, Armen Džanian, W. Brown, Hélène Gossset in drugi, sami častnikarji ali pisatelji, ki so obiskali Moskvo in Leningrad ter pokrajine notri do Kavkaza, vsi pripovedujejo o jatah zapuščenih otrok, ki nudijo tako žalosten in pretresljiv pogled, da potnika spreletava groza. Razcapani, napol nagi se potikajo brez cilja okrog po dvajset in trideset skupaj. V mrazu se stiskajo skupaj v količkah zavarovana zatija, črna, uboga kepa premraženih bitij, iz katere se čujejo le mile prošnje na mimoidoče. Tople dni pa jih najdemo posedati ob cestah pri raznih igrah na karte in marsikaj mimoidoči se zgraja nad čudno zreliimi kvantami in kletvinami, ki prihajajo iz njihovih ust. Prodajalka z živili odmakne za hip oči, a že ji zmanjka ena in druga stvar iz stolice. Naznani stražniku, toda mladi tatitči so se že razkropili kakor jata vrabcev, ako med nje vržete kamen. Prepuščeni samim sebi žive od tatvine in miloščine. Nedorasla dekleta spremljajo take tolpe in lahko si je misliti njih vlogo med pokvarjenimi fantiči.

Spčetka so boljševiki skušali utajiti to svoje nadlogo in sramoto. A uvideli so, da ne gre kar tako. Po sovjetskih časopisih so se javljali glasovi »o strašni nadlogi nove Rusije«, in celo o »sramoti« in »zločinu«. Celo komisar za ljudsko zdravje Semaško, se ni bal v »Izvestijah« (4. sept. 1925) napisati, da so »zapuščeni otroci živ očitke na vesti ruskega naroda«.

Zlo je gotovo veliko. Toda, kje so njegovi vzroki? Hočemo se zaenkrat vzdržati vsake lastne sodbe in nudimo podatke, kakor smo jih povzeli po izključno sovjetskih virih.

Znano je, da so boljševiki kot krivca radi zapuščenih otrok spočetka navajali prejšnji režim. Silina Zinovjeva je pogumno pisala, da je to dedščina kapitalistične družbe. To naj bi bil pojav, ki redno spremlja kapitalistični družabni red. Cinična agitatorica seveda ne doprinese za svoje trditve nobenega dokaza. Bodo pa vzroki za tolikšno množico zapuščenih otrok — Amerikanec Breister jih ceni na 6 milijonov — dvojni: prvi so zunanji, drugi notranji. K zunanjim vzrokom moramo šteti vojno in pa strašno lakoto v letih 1921—1922.

Ko so l. 1916. Nemci zlomili rusko fronto, je moralo nenadno izprazniti zapadne province kakih 5 do 6 milijonov ljudi, ne da bi bili najmanj na beg pripravljeni. Kakor čreda živine je množica begala pred nemškimi regimenti, in izgubljala ter popuščala svoje otroke v strašni zmešnjavi. Te sirote so tvorile prvi kader »izgubljenih otrok«, katerih pozneje večina ni niti vedela, ne kje so doma, ne kdo so njihovi starši. Leta 1918. je Rusija definitivno izšla iz vojne, toda trpljenje otrok še ni bilo končano. Pričela se je krvava državljanska vojna med »belimi« in »rdečimi«, ki je imela fronto ob Volgi, na Uralu, Sibiriji in na Ukrajini. »Rdeči« so ostali zmagovalci, toda jate zapuščenih otrok so se pomnožile za nove stotisoče.

Strašna lakota v letu 1921—1922, ko je stradalo okrog 40 milijonov ljudi, je zelo razredčila vrste blodečih otrok, a dovedla jim je nove množice, katerim so za lakoto pomrli starši in hranitelji. Poročilo papeške pomožne akcije, ki je tedaj delovala v Rusiji, opisuje strašne prizore, kako se sestradani otroci pekli in jedli svoje tovaršice, ubijali tudi odrasle in celo lastne starše. Dogajali so se najgusnejši čini, do katerih pripravi človeka le skrajna la-

Proti kalilcem miru na Balkanu

Atentati · delo makedonstvujuših — Bolgarija obsoja terorizem — Temne sile na delu

Belgrad, 13. marca. k. Ne samo po preiskavi naših oblasti in ugotovitvah mešane komisije, marveč tudi po priznanju samih krivcev je jasno in nedvomno dokazano, da so poslednji gausni atentati na mirno prebivalstvo v Pirotu, Krivi Palanki in Strumici premišljeno delo revolucionarne organizacije makedonstvujuših. Takoj po prvem atentatu so glasila teh rušilcev sporazuma med slovanskimi narodi na Balkanu javno priznala, da je to njihovo delo in da mu bodo sledila še druga, da se na ta način »v Evropi čuje njihov protest«.

Evropa je ta njihov protest čula in ga ocenila, kakor taka nečloveška dejanja zasluži. Pisanje najuglednejših evropskih listov odločno obsoja ubijanje mirnih državljanov in večina od njih zahteva, da naj se s temi rušilci miru odločno razčisti. Če Bo'garija sama ne more z njimi obračunati, potem je dolžnost

civilizirane Evrope, da najde sredstva in načine, da bo'garski vladi pomaga pri iztrebitvi barbarizma in divjaštva, ker je to stalna nevarnost ne samo za mir na Balkanu, marveč v Evropi sploh. Tako piše vse ugledno evropsko časopisje.

Bolgarska vlada odklanja vsako zvezo z revolucionarnimi razbojniki. Zato Evropa in predvsem mi od nje pričakujemo, da bo to tudi dokazala s tem, da bo krivce, ki se nahajajo na njenem ozemlju, ostro kaznovala.

Nastane vprašanje, kdo plača te razbojniške čete, kdo jih podpira in podpihuje. Evropska javnost se mora brezdvomno tudi za to vprašanje zanimati in odločno nasti piti tudi proti onim temnim silam, ki tako razbojniško akcijo materijalno in moralno podpirajo, proti silam, katerim sporazum med obema sosednjimi slovanskimi državama na Balkanu ni po volji. Pisanje tujega časopisja da slutiti,

kje so te temne sile. Evropsko časopisje zahteva, da se vsi krivci temeljito kaznujejo.

Belgrad, 13. marca. k. Povodom poslednjih atentatov v južni Srbiji je zelo zanimivo poročilo, katero prinaša »Giornale d'Italia« iz Sofije. V njem se pravi med drugim: »Poleg te epizode (umor Bundova in Dimitrijeva v Sofiji) imamo v snočnem strašnem atentatu v Pirotu nov znak nadaljevanja teroristične makedonske aktivnosti v Jugoslaviji. Smatra se kot sigurno, da gre za makedonsko akcijo velikega stila, kateri bodo sledile še druge manifestacije.«

Kakor se vidi je bil »Giornale d'Italia« oziroma njegov informator v Sofiji zelo dobro poučen, zakaj kmalu nato, ko je prinesel ta list poročilo o atentatu v Pirotu, je sledil atentat v Krivi Palanki in Strumici. To so bile te »druge manifestacije«, ki jih je dobro informirani italijanski list že napovedal.

„Pohod mučenikov“

Kako je Gandhi začel svojo romarsko pot do morske obali — Demonstracije v Kalkuti in Bombaju

London, 13. marca. Mahatma Gandhi je zapustil svoj samostan v Satyagrabi na griču 4 kilometre daleč od Ahmedabada rano v jutro dne 12. t. m. Zdaj koraka v smeri proti Jalalpuru na bregu zaliva Cambay, kjer hoče izvršiti simboličen ritus, kateri naj bi pomenil začetek neodvisnosti Indije. Že več dni se je zbiralo v Ahmedabadu na tisoče pristašev Gandhija, da se priključijo njegovemu »pohodu mučenikov«. Angleška oblast je zato Gandhija pozvala, da naj svojo pot izpremeni v toliko, da ne bo šel skozi mesto. Gandhi je odgovoril, da je tako itak že sklenil sam, da se ne bi prelivala kri. Zato je mesto obšel, korakajoč čez most pri Sabarmatiju, in se zdaj pomika po cesti, ki vodi v Barodo. Preden se je Gandhi s svojimi učenci podal na pot, se je pred samostanom dvignila rdeče-zelena-bela zastava neodvisne Indije. Nato so Gandhi in njegovi učenci poklekli in naglas storili obljubo, da jih bo le smrt mogla zaustaviti na poti k svobodi in neodvisnosti indijske domovine. »Če bi imel jaz na razpolago sedemdeset lakas rupij (okoli 150 milijonov dinarjev), bi lahko obljubil takojšnje uresničenje neodvisnosti Indije. Toda mi se bomo borili samo s silo svoje volje in s svojimi žrtvami. Četudi bo ta borba dolga, bo ovenčana končno z zmago.«

Pred par dnevi je bila v samostanu v Satyagrabi izbruhnila epidemija črnih koz. Več kot 40 učencev je zbolelo, trije mladi fantje so umrli, ker niso poklicali zdravnika. Gandhi je namreč izjavil, da naj se volja Boga ne skuša preprečiti po človeškem vmešavanju. Mrtvece so v navzočnosti velike množice ljudstva pokopali. Gandhi pa je imel govor, v katerem je med drugim dejal, da »nas smrt treh otrok ne sme uplašiti, ko bo borba za neodvisnost zahtevala mogoče tisoče in sto tisoče žrtev.« Jaz sem prepričan, da nam je Bog v svoji neskončni modrosti hotel dati vizijo smrti, da naša srca in voljo še bolj utrdi.«

kota, ko se v človeku vzbudi žival in ga požene s skrajno borbo v življenje.

Vojna in velika lakota je minula, a množice zapuščenih otrok so ostale in še bolj narasle. Rana na boljševiškem državnem organizmu, ki ga razjeda kakor rak, mora imeti toraj še druge, notranje vzroke, ki jo hranijo. — N. Krupskaja, ki ima to prednost, da je vdova Leninova in sme zato marsikaj povedati, česar bi drugi ne smeli, piše: »Tri četrte zapuščenih otrok niso posledica prejšnje, ampak sedanje revščine v Rusiji.« Na tem bo veliko resnice. Revščina v Rusiji zelo pomnožuje velika brezdelnost, ki vlada med delavstvom. Na tisoče mladih potepuhov, ki so preživeli življenje na ulici, ni mogoče vporabiti za nobeno delo. Okrog njih se nabirajo vedno novi postopači, katerih so vsa mesta polna.

Razven tega prihaja vedno nov dotok iz dežele. Boljševiški listi neprestano poudarjajo, da je priseljevanje iz dežele v mesta vzrok tolikšne brezposelnosti. Resnica je, da mušiki zapuščena zemlja. Neprestanemu privajanju davčnega vijaka na posedujoče sloje se je ruski

V Titagarku pri Kalkuti je prišlo do nemirov, ker je policija zaprla župana v Kalkuti dr. Sengulta. 30.000 predilniših delavcev strajka. Ko je policija neko agitatorico aretirala, jo je množica napadla. Policija se je zatekla v bližnjo stražnico, ki jo je množica začela bombardirati s kamenjem. Več ko 5000 ljudi je skušalo stražnico naskočiti, da agitatorico, ki jo je bila policija vzela s seboj, osvoboditi. Toda 12 policistov pod poveljstvom dveh indskih inspektorjev je, izpavši iz stražnice, množico z gclimi sabljami razpršila.

V Bombaju so nacionalisti začetek Gandhijevega pohoda v Jalalpur proslavili z demonstracijskim pohodom po mestu. Demonstranti so razbili šipe na poslopju lista »Times of India« ter na nekaterih trgovinah. Obenem se je podalo par sto dijakov pred mestno hišo, da strgajo okraske, ki jih je napravila mestna uprava, da počasti guvernerja, kateremu je župan istega večera priredil banket. Policija je dijake takoj razgnala.

London, 13. marca. n. Na svojem pohodu v solno kotlino je Gandhi večeraj dosegel »raj Asiali, kjer je v daljšem govoru izjavil, da se davek na sol pobira tajno in da ni nič drugega kakor tatvina. Pri odstranitvi tega davka se mora narod pripraviti na najhujše, celo na smrt. Njegov tovariš Patel je bil aretiran, ker je to izrekel javno in bo morda tudi on (Gandhi) aretiran.

London, 13. marca. n. V bližini Bombaya je prišlo danes do spopadov med stavkajočimi železniškimi delavci in policijo. Pri tem je bilo ranjenih 50 delavcev in dva policista. Več voditeljev delavcev je bilo aretiranih. Po vesteh iz Lahore so tam odkrili daleč razpleteno zaroto, ki nocoj s silo odstrani angleško nadvlado. Angleške oblasti so o zaroti zve dele o nekem ujenuku, ki je bil preu... aretiran kot voditelj, nekega a enata in ki je bil baže udeležen tudi pri lanskem atentatu na podkralja.

kmet pričel izogibati na učinkovit, toda za državo usoden način: prekrizal je roke in dela toliko, da baš sam tesno izhaja. Zemlja je premalo obdelana in celo ona bajno rodovitna, mastna zemlja ne daje zadovoljive žetve. Kmečki otroci vhaajo v mesta, množe delavski proletarijat in pritiskajo mezde navzdol.

Toda še vse bolj kot brezposelnost in opuščanje kmečkega gospodarstva je kriza družine, ki strašno množi množice zapuščenih otrok. Lunačarski je priznal, da je propad družine glavni vzrok naraščanja zapuščenih otrok. Lahko si mislimo, da sto tisoče razporok samo v enem letu, kakor jih izkazujejo sovjeti, grozno ruši družinsko življenje naroda. In med njimi, ki se ne ločijo, koliko jih je, ki žive v pravem mnogoženstvu! Lahko je razumeti, da otroci, rojeni iz takih zakonov, hitro spoznajo, da ni za nje mesta pri domačem ognjišču. Mali siromaki, ki prezgodaj padejo iz negotoljubnega gnezda, započeno na svojo roko bedno pot v svet, ker jim tisti, ki so jim dali življenje, niso oskrbeli tudi ljubeče in solne mladosti.

Staroslovenska pesem pri papeževi maši

Rim, 13. marca. r. Na dan sv. Jožefa dne 18. marca bo imel sv. oče sveto mašo v cerkvi sv. Petra. Pri sveti maši bodo peli staroslovenske cerkvene pesmi.

Svedski kralj pri papežu

Rim, 13. marca. r. Papež je sprejel v avdienci švedskega kralja Gustava. Sprejem se je vršil z vsemi ceremonijeli, ki so običajni pri Vatikenu pri sprejemu katoliških suverenov. Papežev državni tajnik kardinal Paccelli je vrnil kralju Gustavu obisk ter se pri tej priliki zanimal za bolezen švedske kraljice.

Prd usodnim glasovanjem

London, 13. marca. n. Nocoj se bo vršilo glasovanje o nezaupnici delavski vladi. Liberalci so h konservativnemu predlogu o nezaupnici, ki je sedaj v debati, predlagali do stavek, da je radi depresije v trgovini in industriji ter naraščajoče brezposelnosti takoj umesna naprednejša politika nacionalnega razvoja in organizacije.

New-York proti komunistom

Newyork, 13. marca. r. Newyorška policija je predložila 12 velikim industrijskim podjetjem listo imen več sto komunistov, ki bodo vsi odpušteni iz službe. Na ta način se je pričela v Newyorku ostra borba proti komunistom.

Zvišani italijanski vojni in zračni proračun

Rim, 13. marca. AA. Zbornica je po govoru ministra vojske Gazzera odobrila proračun ministrstva vojske. Poslanci so priredili odposlanstvu oficirjev, ki so prisostvovali seji v loži za občinstvo viharne ovacije. Zatem je zbornica razpravljala o proračunu ministrstva za letalstvo. Poslanec Gray je zahteval primerno zvišanje izdatkov za letalstvo, kar je utemeljeval s tem, da posvečajo vse države letalstvu največjo skrb in da bodo bodoče vojne morda že odločene v prvih trenutkih potom odločilnih zračnih napadov.

Aretacija razbojnika

Sofija, 13. marca. AA. Proslulega razbojnika Janačijeva, ki so ga prijela grška oblasti in ki je bil izročen bolgarskim orožnikom, so večeraj prepeljali v Sofijo. Z njim vred so bili polovljeni njegovi pajdaši, bivši policijski uradniki.

Krvav spopad v Sahari

Rim, 13. marca. r. »Agenzia Stefani« objavlja službeno poročilo, da je v saharski puščavi nedaleč od Zelle prišlo do spopada med italijansko vojsko četo in karavano, kateri je vodil vodja tripolitanskih vstašev Sulejman en Nasser. Pri tej borbi je zgubil življenje Sulejman in njegov sin. Vsa karavana je bila zaplenjena, med drugim je bilo 22 pušk.

Naš zračni promet

Zagreb, 13. marca. r. V soboto 15. t. m. se odpravi zračni promet na progi Zagreb—Belgrad in Belgrad—Skoplje, 31. t. m. pa tudi proga Dunaj—Gradec—Zagreb. Dosedaj je določen vozni red samo za progo Zagreb—Belgrad—Skoplje, in sicer odputujejo avijoni vsak dan razen nedelje. Odhod iz Belgrada v Zagreb je vsak dan ob pol 9, iz Zagreba v Belgrad ob 14. Odhod iz Belgrada v Skoplje ob pol 11 oziroma ob 8. Vozni red za progo Dunaj—Zagreb se bo določil pozneje. Cena enkratne vožnje Zagreb—Belgrad znaša 520 Din, za Belgrad—Skoplje pa 469 Din.

Državna pomoč vrbaške banovine

Belgrad, 13. marca. k. Finančni minister je odobril proračun ene najbolje siromašnih banovin v Jugoslaviji in sicer vrbaške banovine s središčem v Barjalu. To banovina, kakor znano, tvori predvsem dve veliki oblasti bivše Bosne in Hercegovine, namreč vrbaška in bihaška oblast. Njej pripadajo še nekateri okraji iz bivše travniške in turanske oblasti. Ta banovina meri po površini 20.436 km² in ima 850.000 prebivalcev v glavnem siromašnega stanu, od katerih je 58% pravoslavni, 16% rimskih katolikov in 25% muslimanov.

Kakor se čuje, znaša proračun te banovine 78 milijonov Din, dočim znašajo dohodki le 28 milijonov Din. Na ta način je za kritje tega proračuna morala vlada odobriti 45 milijonov Din državne podpore. Z ozirom na veliko siromaštvo in zaostalost pokrajine je ta državna dotacija razumljiva. V banovini imajo danes skupno le 318 ljudskih šol in znaša analfabetizem 90% vsega prebivalstva. Imajo vsega skupaj 2 polni srednji šoli in dve nižji gimnaziji. Zato bo iz novega proračuna znaten del uporabljen za zgradbo novih posebnih ljudskih šol in sicer okoli 100 po številu.

Skrajno zanemarjene so v tej banovini tudi zdravstvene prilike. Predvsem je ta pokrajina legla tuberkuloze ter malarije. V desetih okrajih vlada epidemična sifilis. Bolnice skoraj ni in stanje zdravstva je na najbolj primitivni stopnji.

Istotako je tudi promet zelo slabo urejen. Obstaja le par oblatnih cest in železnice skoraj ni. Reke so neregulirane.

Isto slabo stanje velja tudi za poljedelstvo: 90% kmetov še danes orje z lesenimi plugi. Industrije sploh ni. V kolikor so bili storjeni poskusi, se z ozirom na veliko konkurenco niso obnesli. Vsekakor je to ena najbolj zanemarenih pokrajin in čakajo bansko upravo velike naloge.

Državna poslopja za poštne urade

Belgrad, 13. marca. k. V mnogih krajih manjka državnih poslopij za pošne in brzojavne urade ter se v ta namen vzamejo v najem privatne zgradbe pogosto za zelo visoke najemnine. Gradbeno ministrstvo je z ozirom na to sklenilo zgraditi čim večje število državnih poslopij v vseh mestih s tem, da bi se odplačala z najemninami, ki so se dosedaj plačevale. Številne občine so sprejele ta sklep gradbenega ministrstva z velikim zadovoljstvom na znanje in so ponudile brezplačne parcele za zgradbo državnih poštinih poslopij.

Za naše industrije

Belgrad, 13. marca. AA. Po obvestilu, ki ga je prejela centrala industrijskih korporacij, je g. finančni minister izdal odlok, s katerim oprošča sladkor, bencin in alkohol državne trošarine, če se uporabljajo za industrijske potrebe. Industrijska podjetja, ki se žele okoristiti s tem odlokom finanč. ministra, morajo navedene predmete denaturirati s sredstvi, ki odgovarjajo njihovim industrijskim potrebam.

Belgrad, 13. marca. AA. V sredo 9. aprila bo v prostorih belgrajske industrijske zbornice konferenca producentov ocetne kisline.

Vesti iz države

Belgrad, 13. marca. r. Z odlokom vojnega ministrstva se bo sprejelo v pomorsko podoficirsko šolo v Sibeniku 180 mladeničev iz meščanskih vrst in aktivne vojske.

Belgrad, 13. marca. AA. 14. t. m. bo imel glavni upravni odbor narodne banke sejo. Na razpravi bodo interna bančna vprašanja.

Osijek, 13. marca. r. Češkoslovaška tovarna za svilo je vložila pri mestni občini prošnjo za gradbeno dovoljenje. Z gradbo svoje tovarne bo pričela 17. t. m.

Veliki Bečkerek, 13. marca. r. Ravnateljstvo mestne policije je pozvalo vse gostilničarje, da naj odpuste iz službe vse natakarske pevke in blaginčarke v 3 dneh, sicer jih bo policija s silo odvedla na pristojna mesta. Ta korak utemeljuje policija s tem, da je bilo pri zadnjem zdravniškem pregledu teh nastavljen med 30 spolno bolnih 12.

Zagreb, 13. marca. r. Danes je savski ban dr. Šilović sprejel veliko število kmečkih deputacij iz vse banovine. Sprejel je tudi sestro Valerijo Perić, ki je prednica sester, ki vrše službo v ženski kaznilnici na Savski cesti.

Dunajska vremenska napoved. Nestalo vreme. V južnih Alpah nekoliko boljše vreme. Zjutraj zmrznjeno. Tudi podnevi bo temperatura blizu ničle. Na gorah snežni viharji.

Poraz francoske opozicije

Proračun sprejet z veliko večino — Proračun znaša čez 50 milijard frankov

Pariz, 13. marca. d. Nocoj je zbornica sprejela s 420 proti 155 glasovom zakonski osnutek o brezplačnem pouku v srednjih šolah do 6. razreda. Zbornica je nato prošla k razpravi o poročilu finančnega odbora, ki odklanja kredite za novo ministrstvo in ki omejuje število članov kabineta na 25. Tardieu je stavil vprašanje zaupnice, ki mu je je zbornica odobrila s 320 proti 260 glasovom. S tem je bil odklonjen predlog finančnega odbora. Davi ob 8 je zbornica, ker so seje parlamenta permanentne, nadaljevala razpravo o finančnem zakonu.

Zanimivo je namreč dejstvo, da ima opozicija v finančnem odboru večino. Socialisti in radikali so z omenjenim predlogom, ki je vse-kakor popularen, upali, da vržejo Tardieujev kabinet. Zaupnica, ki jo je zbornica izglasovala Tardieuju, pomeni vsekakor veliko zmago vladne desnice.

Pač pa je vlada tekom včerajne noči doživela dve drugi neprijetnosti. Za predsednika penzijske komisije je bil namreč izvoljen Tardieujev osebni sovražnik, radikalni posla-

nec Miellet, ki se je v zadnji volivni kampanji na volivnem shodu v Belfortu celo osebno spoprijel s Tardieujem in mu razbil očala. V komisijo za trgovinsko mornarico pa je bil izvoljen za predsednika socialist Tasso. Tudi v senatu vre proti Tardieuju. Tam je demokratska levica izvolila za svojega predsednika senatorja Steega, bivšega protikandidata za ministrskega predsedništvo.

Pariz, 13. marca. n. Poslanska zbornica je po 25 ur trajajoči seji, ki je trajala z majhnimi presledki od 9 zjutraj včeraj do danes dopoldne do 10, po burni debati in hrupnih prizorih sprejela državni proračun za l. 1930-31 s 476 proti 112 glasovom. Proti proračunu so glasovali samo socialisti in komunisti. Da je meščanska levica glasovala za proračun, ima svoj vzrok v tem, da je bila Tardieujeva vlada po Cheronovih neuspešnih prisiljena, sprejeti proračun v obliki, kakor jo je določila levica v finančni komisiji. V sedaj sprejeti končno veljavni obliki znašajo dohodki proračuna 50.4 milijarde, izdatki pa 50.2 milijarde, tako da znaša prebitok 200 milijonov frankov.

Hindenburg podpisal Youngov načrt

Proglas na nemški narod — Pomisleki proti pogodbi s Poljsko

Berlin, 13. marca. n. Nemški državni svet je z 42 proti 5 glasovom odobril sprejem Youngovih zakonov in njihovo nujnost v nemškem državnem zboru ter tudi brez ugovora potrdil likvidacijsko pogodbo s Poljsko s 35 proti 10 glasovom.

Berlin, 13. marca. n. Takoj po glasovanju v nemškem drž. svetu je državni kanceler dr. Müller predložil Youngove zakone v podpis državnemu predsedniku Hindenburgu. Hindenburg je podpisal vse predložene dokumente, samo glede poljske pogodbe je za sedaj odgodil svoj podpis. V poučenih krogih se je govorilo o tem, da bi Hindenburg utegnil imeti proti podpisu poljske pogodbe gotove ustavne politične pomisleke o tem, ali se morejo zunanje politični zakoni in posebno poljska pogodba v državnem zboru sprejeti z navadno večino, ali pa če je potrebna kvalificirana dvetretjinska večina. Juristični strokovnjaki vlade so izjavili, da je zadostna enostavna večina, ker zunanje politični zakoni ustave

nič ne spreminjajo. V ponedeljek bosta državni kanceler in pravosodni minister ponovno razložila Hindenburgu poljsko pogodbo, vladni juristi pa mu bodo ponovno razložili vzroke, zakaj se po ustavi tudi poljski dogovor more sprejeti z enostavno večino. Hindenburg bo potem podpisal tudi dogovor s Poljsko, narkar se bo v smislu haaskih dogovorov lahko udeleženi vladam sporočila ratifikacija vseh dogovorov. Hindenburg je izdal na nemški narod proglas, da je s težkim, pa čvrstim srcem, po temeljiti, vestni proučitvi podpisal Youngove zakone. Kljub težkim bremenom, ki jih Youngovi zakoni za do ga leta nalagajo nemškemu narodu, je prišel do prepričanja, da pomeni Youngov načrt v primeri z Dawesovim načrtom zboljšanje in razbremenitev te. gospodarski in politični napredek na težkem potu osvoboditve in obnove Nemčije. K odklonitvi Youngovih načrtov se iz čista odgovornosti ni mogel odločiti, ker bi bile posledice za nemško gospodarstvo in nemške finance nedogledne.

Razorožitvena konferenca pred razidom?

Konferenca ni uspela — Uganje na italijansko-francosko sredozemsko pogodbo zelo majhno — Franc a odločno proti enakov. i tonaze z Italijo

London, 13. marca. AA. Strokovnjaki nadaljujejo proučevanje francoskih tonažnih številk. Kljub temu, da napovedujejo nekateri listi, da ne bo možno doseči znižanja francoskih zahtev, se bodo razgovori danes nadaljevali, da se na de v tem težavnem vprašanju kak izhod. Na včerajšnjem sestanku angleškega in francoskega mornariškega ministra je bil dosežen majhen napredek. Popoldne so dognali, da namerava francoski zunanji minister Briand obrazložiti zastopnikom svetovnega časopisja francosko stališče. Briand je odgodil svoje poročilo novinarjem na nocoj, ker si hoče biti popolnoma na jasem glede stališča Italije. Francoski kolonialni minister upa, da se sestane z načelnikom italijanske delegacije Grandijem že danes.

»Times« pravijo, da francoska delegacija vztraja na stališču, da Italija ni upravičena zahtevati pomorsko pariteto s Francijo, ki mora braniti tri morja. Kakor poročajo, bo francoski zunanji minister Briand obravnaval v svojem poročilu novinarjem predloge za politični sporazum, ki zaradi ameriškega odpora niso prišli na dnevi red na seji konference. Kakor pričakujejo, dospe francoski ministriški predsednik Tardieu jutri v London.

London, 13. marca. AA. Sestanek vodij delegacij, določen za danes popoldne, je bil odgoden. Kljub temu se vrše številni razgovori med delegati. Davi se je sestal angleški ministriški predsednik MacDonald z voditeljem japonske delegacije Vakatsukijem in popoldne bo sprejel Grandija in pozneje menda tudi francoskega zunanjega ministra Brianda.

Kljub navidezno nepremostljivim nasprotjem je ostala dobra volja delegacij neizpremenjena. Glavno težkočo na konferenci tvori italijansko-francoski spor glede interesne sfere v Sredozemskem morju. Na eni strani zahteva Francija jamstva za svojo varnost, dočim zahteva Italija pomorsko pariteto s Francijo. Kljub temu obstoja pomorje, čeprav zelo majhno, da se bo položaj razčistil z direktnimi pogovori med Francijo in Italijo. Četudi bi se to slabo upanje ne izpolnilo, se konferenca ne bo razstala v brezupni in bo gotovo rešila nekaj glavnih vprašanj. Nekateri države so se že spornumele glede svojih bodočih programov. V nobenem primeru se ne sme dopustiti, da propadejo ti rezultati.

Pariz, 13. marca. AA. »Havase« poroča iz Londona, da se v francoskih krogih na londonski pomorski konferenci anglešna, da gre francoski predlog za tem, da omogoči sporazum o varnosti, potom katerega naj bi pet pomorskih sil na londonski konferenci zajamčilo svetovni mir s tem, da bi druga drugi pomagale v primeru napada. Ta predlog, pravijo dalje francoski krogi, ni imel namena, ki mu je bil nepravilno podtaknjen, češ, da je hotel, naj bi države sklenile vojno zvezo. V resnici je to samo predlog proti napadalcem.

Zatem se v teh krogih naglašja, da Francija ne more reducirati svoje mornarice, ker že ni napredka v vprašanju varnosti. Potrebe Francije za obrambo njenega ozemlja in za vzdrževanje zvez

z njenimi kolenijami ji ne pripuščajo, da bi sprejela pomorsko pariteto z Italijo, ki lanku koncentrirala svo mornarico v Sredozemskem morju in ne brani svojih interesov v oddaljenih krajih. Italijanske pretenzije glede paritete so tem nerazumljive, ker je italijanska mornarica za 320.000 regijskih ton manjša od francoske mornarice in bi te razlike Italija ne mogla dograditi v 5 letih, kolikor bo trajal sporazum, in bi potencialno Italija sploh ne mogla doseči Francije v tonaži.

London, 13. marca. n. Od strani, ki je posebno blizu Briandu, domnava Vaš dopisnik, da je Briand na zidnem sestanku z MacDonaldom in Stimsonom povedal, da je zvedel, da je Stimson večkrat poskušal dobiti od italijanskega zunanjega ministra Grandija utemeljitev italijanskega stališča in da mu je Grandi odgovoril z dejstvi lažistične moči. Briand je nato trdil, da je poskusil, razčistiti ta vprašanja v direktnem razgovoru z Grandijem. Grandi je izjavil, da je razmerje moči v Sredozemskem morju izven kompetence londonske konference in da se more razčistiti samo skupno med Francijo, Italijo, Grčijo, Turčijo, Jugoslavijo in Španijo.

Pariz, 13. marca. n. Po vesteh listov bo Briand najpozneje jutri zapustil London in se ne bo več vrnil. Ali se bo Tardieu v nedeljo peljal v London, kakor je bilo prvotno nameravano, na razgovor z MacDonaldom in Stimsonom, bo odvisno od rezultata razgovorov, ki se bodo vršili med francoskim kolonialnim ministrom Pietrijem in italijanskim zunanjim ministrom Grandijem. Vesti o tem, da se bo že v najkrajšem času sklenila francosko-italijanska prijateljska pogodba, se označujejo tukaj kot popolnoma iz trte zvele.

Južni Franciji grozi nova ponlava

Pariz, 13. marca. n. Nova povodenj v zapadnih Pirenejih je postala zopet opasna. V Toulousu so poplavljeni vse ulice spodnjega mesta. V Salies de Bearnu stoji voda 3 m visoko, v Auchu pa 4 m, dočim dolnji tek reke Adour resno ogroža mesto Bayonne. Prestovoljni darovi za poplavljenost so že dosegli 11 milijonov frankov.

Turki vabijo Schach'a

Berlin, 13. marca. n. Iz Angore se poroča, da bo turška vlada povabila dr. Schachta k sodelovanju pri organizaciji nove turške narodne banke. Do sedaj je to povabilo odklanjal, ker kot predsednik nemške državne banke za to ni imel časa.

Ladja zgorela

Colombo, 13. marca. AA. Na parniku »Commorino«, ki ima 15.132 ton in ki je bil zasidran v pristanišču, je izbruhnil požar. Posadka in potniki so ostali nepoškodovani. — Ladja je bila na poti v Avstralijo.

Grozovitosti boljševikov

Varšava, 13. marca. »Express« Porany: poroča, da so boljševiki v cerkvi v Slobodki prijeli ondotnega župnika in ga v cerkvi sami pred ikonostasom obesili na veliki luster.

Newyork, 13. marca. Znanu ugledni žurnalst dr. Walsh, ki se je pravkar vrnil iz Rusije, poroča o strašnih grozovitostih, ki jih počenja boljševiki v Moskvi sami. Trdi, da so v zadnjih mesecih ubili okoli 600 duhovnikov. Duhovnike, ki so v ječah, živinsko mučijo.

Dr. Walsh pripoveduje med drugimi primeri enega iz Harkova, kjer so ne ega duhovnika stekli do telega, zvezali, polili z vodo in ga pustili tako zmraziti. Druge duhovnike so pobesili.

Med šolsko mladino kroži na milijone brošur, v katerih se Bog, svetniki, vera in cerkev grdijo na satanski in najbolj gnjusen način in z najnešramnejšimi podobami.

Pariz, 13. marca. »Paris Midje« objavlja vsebino nekaterih dokumentov, ki jih ima škof d'Herbigny in v katerih so posvedočene nezasiščane grozovitosti boljševikov ter grdenja cerkve.

London, 13. marca. Minister Henderson je, pristljen po javnem mnenju, predložil nižji zbornici velik aktovski material o sovjetski postavodaji glede cerkve. Priznava, da postava o verskih združenjih versko življenje silno stesnjuje in ovira. Verska združenja nimajo značaja juridične osebnosti. Uporaba cerkve je odvisna od lokalne oblasti, ki jo vsak čas lahko zapre. Verska združenja se ne smejo udeleževati nikjer in na nobenem področju razum v cerkvi sami in izključno za bogoslužne namene, so pa tudi tu pod vedno kontrolo. Verska prosveta ali kakršnokoli udejstvovanje v imenu vere je izven cerkve popolnoma izključeno. Do 18. leta sploh nihče ne sme biti član bogoslužnega združenja.

Moskva, 13. marca. r. Antireligiozna kampanja v sovjetski Rusiji traja dalje. Sovjetski tisk prinaša članke proti veri in centralni organ komunistične stranke se trudi, da dokaže, da je papeževa križarska vojna proti sovjetom v zvezi z ofenzivo ameriških magnatov proti sovjetski nafti.

Procesi katoliške Irske

Pariz, 13. marca. AA. »Havase« po oča iz Dublina, da je senat svobodne irske države soglasno sprejel resolucijo, v kateri protestira proti verskim preganjanjem v Sovjetski Rusiji.

Kritika parlamentarizma v Poljski

Varšava, 13. marca. AA. »Pat« poroča: Predsednik poljske vlade g. Martens je imel v senatu govor o krizi parlamentarizma. Parlamentarizem kaže povsod znake razpadanja in ni več primeren osnovni sistem upravljanja modernih držav. Izjemo izjemo morda samo parlamentarizem v Angliji. Parlamentarizem ima po mnenju g. Martensa tri elementarne hibe:

1. občutek imunite, ki prevladuje mišljenje poslancev,
2. misel nadzorstva nad delom vlade, in
3. dnevnice poslancev, ki jih dvigajo avtonomno in ne na podlagi opravljenega dela. Politična odgovornost poslancev je postala iluzorna zlasti na podlagi sistema list, ki je tudi na Poljskem v voljavi. Stari rutinirani parlamentarci pograbijo oblast v svoje roke in velika večina poslancev postane priprosta masa, ki gre za svojimi voditelji. Ker so sedaj gospodarska vprašanja v ospredju, je parlamentarizem zategadelj postal okoren in ni več sposoben reševati aktualna vprašanja. Martens smatra, da gre za znake bolezni in ne za dekadenco parlamentarizma. Mnenja je, da je mogoče to bolezen odpraviti ako se parlamentarizmu odvzamejo gotove prevelike pravice, in da pride uprava države na vlado. Sed države je v današnjih razmerah samo fiktivna. Stvarno nima nobene ingerenco nad delom vlade. Ako hočemo te bolezne znake odstraniti, moramo prisoditi šefu države, da imenuje vlado, ki naj z njo delb parlament. Martens smatra, da bi morala vlada polagati letne obljube o svojem delu in da se pri proračunski debati razpravlja o bodočem delu. Naposled je Martens izrazil nado, da se Poljska ne bo več vrnila k parlamentarizmu, ki je bolan, marveč, da bo skušala najti novi in izboljšani parlamentarni sistem.

Sah. turnir za prvenstvo L. ubljane

Po posledku več let se je končno letos posrečilo našim šahovskim delavcem organizirati prvenstveni turnir najmočnejših ljubljanskih šahistov. Včeraj se je turnir otvoril in je udeležba slednja: 1. Erker, 2. Rupnik, 3. Furlani, 4. prof. Simbrek, 5. Cibic, 6. Bajec, 7. Hren, 8. Julij Gabrovšek, 9. Zidan, 10. Ciril Vidmar, 11. Kavečič, 12. Ludov Gabrovšek, 13. Milan Vidmar jun., 14. Vogelnik. Razen igri. Tekavčiča so med udeleženci vsi najboljši igralci Ljubljane. Prvo kolo se je igralo v znamenju ostrih in ogorčenih borb. Najhitrejša je bila odločitev v partiji Cibic-Bajec. Prvak šahovskega kluba »Triglav« Bajec je po nepotrebnem zasedl kmalu v matno pozicijo. Vogelnik je v strahu pred remijem v Aljebinovi otvoritvi preveč forsiral igro proti Erkerju in zasedl v neugoden položaj. Partija je bila prekinjena v docela nejnani poziciji. Med Furlanijem in L. Gabrovškom se je začela silno ostra in zanimiva igra iz italij. otvoritve. Furlani je prežgodel forsiral napad in je v srednji igri zasedl v obupno pozicijo in izgubil. Ta partija je za končni placement silno važna. Profesor Simbrek je bil zgodaj nadjezan od Kavečiča in stoji ob prekinitvi slabše. Zidan in Ciril Vidmar sta prekinila igro v enakih pozicijah. Hren je zmagal nad Julijem Gabrovškom, ki je igral preveč previdno. Med Rupnikom in Milanom Vidmarjem se je po španski otvoritvi razvila na »nteresantnejša« partija prvega kola. Vidmar ima lep napad na kraljevskem krilu, vendar je bila partija v izravnanih pozicijah prekinjena. Prihodnje II. kolo se igra v soboto ob 8 zvečer v igralnici kavarn »Emona«. Kibici dobrodošli.

Mladi revčki v vzgajališču

Vzga ališču je treba drugih prostorov

Ljubljana, marca.

Dodatno k zadnjemu poročilu o vzgajališču v rumeni hiši — bivši prisilni delavci — še sledeče:

Stopili smo v sobo, kjer je skupno ležišče gojencev. Prvo, kar me je tam bolešno zabodlo v oči, je bila postelja v kotu, krog in krog obdana z vrnatim omrežjem.

— Tu notri leži eden tistih, ki venomer sanja o prostosti in nam je že parkrat pobegnil. Ni nam preostajalo drugega, kakor določiti mu za ležišče takšno posteljo, mi je razložil gospod upravitelj.

Spalna soba je drugače zračna in svetla, le preveč je podobna bolniškim in kasarniškimi sobam. Tako hladno preračunana je v njej razvrstitev postelj in tako prazne, brez duše so njene stene. Nič čudnega ni, moj Bog, če se v te stene uprte otroške oči zaželi solnce in ptičkov in zelenih poljan tam zunaj — v sinji prostosti. O, tudi jaz bi pobegnil od tod...

Soba poleg je fantičem spalnica in teater obenem. Majhen je oder, kulise povsem primitivne, scenerija diletansko preprosta — in vendar: koliko otroške ljubezni, sanjskega bogastva in gorkote je v vsem. Končno vendar ena živa, svetla točka sredi vsega enoličja — sem si ves srečen dejal.

— Baš zadnjo nedeljo smo imeli tu predstavo. Vprizorili smo igrice »Začarani gostje«. V takšnih prazničnih dnevih postelje seve odstranimo iz dvorane in jih nadomestimo s stoli in klopni.

— Kdo pa vam je kulise naslikal?

— Vse stoji še od takrat, ko je bila tu kaznilnica.

Spet smo dospeli na hodnik. Spremljevalec s ključem v rokah je odklenil naslednja vrata. Dvoje postelj je bilo v tej sobici; na prvi je ležal dvanajstleten fantek, na drugi je sedel fantek enake starosti in nekaj čital.

— To je naša bolniška soba. Imamo tudi svojo strežnico-bolniško sestro, ki pa je obenem tudi nadzornica, je razlagal gospod upravitelj in nato dobrohotno potolažil mladega bolnika: Le še malo potrpi, saj boš kmalu zdrav!

S hvaležnim pogledom ga je pobožal bolnik in nekaj kakor neomajeno upanje mu je zablestelo v očeh.

Naslednja soba služi otrokom za umivalnico. Majhen pobič v pisani platneni obleki se je sukali okoli umivalnikov in jih čistil.

— To je tisti, ki v zamreženi postelji spi in tako rad pobegne, se je nasmehnil gospod upravitelj.

Stopil sem pred njega in ga pobaral:

— No, fantek, kako ti je ime?

— Ivan, mi je zbežano odgovoril in uprl vame svoje kakor oglje črne oči.

Hej, saj je ves kakor kak ciganeček, sem pomislil in toplo mi je postalo pri srcu. Seve, zato bi se pa tako rad osvobodil teh tesnih prostorov, ker je ves svet njegov...

— Ali bi rad šel od tod? sem mu prodiral s pogledom v njegova duša.

— O, bi, bi! je vneto pokimal z glavo in oči so mu zagorele v vročem, neutišljivem hrepenenju.

— Pa kaj bi v svetu, fantek, kaj? Sramežljivo je povsle oči in ni upal povedati.

— No, le povej, ga je vzpodbujal gospod upravitelj, le povej, saj ti gospod dobro hoče!

Dvignil je obraz in komaj slišno spregovoril: — V službo bi stopil.

— V službo? sem se začudil. Takle majhen pobič — pa v službo! Lej ga no, kdo pa te bo sprejel v službo, če mu ne boš upal povedati, kdo si in odkod?

Molčal je; jaz pa sem v njegovih očeh bral komaj zatajeni, komaj ukročen krik: O ne v službo, ne v službo!... To sem kar tako — zaradi lepšega — povedal, ker je gospod upravitelj poleg... V svet bi, brez cilja, brez smeri — daleč, daleč... bogve kam! Ječa so mi ti pušči prostori, bič vsi ti lepi nauki, porog vse te prijazne besede... Proč, proč od tod — tja pod neizmerno, svobodno dalj neba!...

Bil sem z vso svojo učnostjo in umetnostjo pri kraju. Na vse to nisem znal nisem smel drugega kot molčati... Gorko pa sem začutil, svačal z njim in si mislil: Bog mu je položil kal hrepenenja v srce — zdaj je njegova duša svet zase. Kako težko bo prodreti vanjo, kako težko, si jo osvoboditi in zvabiti njegove sanje, njegovo hrepenenje in povsem nasprotno smer. Neukročena ciganska kri je v njem, natura, ki ozkosrčnih kompromisov življenja ne pozna.

— Srečno, fantek, Bog s teboj!

S preglušljivim ropotom so se zaprla vrata za njim in njegovim hrepenenjem...

Stopili smo v šolsko sobo. Kakih deset šolarčkov je negibno sedelo v klopih.

— Učitelj Sterle, se mi je predstavil gospod izpred šolske table. Če vas zanima, lahko sledite pouku; imamo baš poštrevanko.

— Prosim! sem bil radoveden, kakšne učne

metode se poslužuje pri teh duševno zaostalih revčkih.

S poštrevanko je pri dveh, treh šolarčkih še dokaj gladko šlo, dasi se je tudi tem poznalo, da imajo zaradi nas — gostov vsiljivih — hudo tremo.

— Naslednji! je zaklical gospod učitelj. Na oder je stopil fantek nežnega obraza in sanjavih oči.

— Koliko je pet krat sedem?

Namesto odgovora si je šolarček šel s prsti pod oči in pritajeno zahtel.

— Lej ga, ga je dobrohotno pokaral gospod upravitelj in stopil k njemu; pri maši streže in se nič ne bojiš, tukaj pa... Korajžen bodi! Šolarčku se je storilo še bolj milo pri srcu in še huje je zaplakal.

— No, pa pojdi nazaj v klopi! ga je rešil mučne situacije gospod učitelj.

— Rahločutna natura, ki pogreša materinske ljubezni, mi je pojasnil gospod upravitelj.

— Naslednji!

Na oder je stopil šolarček bistrih oči in umnega čela.

— Deklamiraj nam »Mlade junake«!

Začel je s takim zanosom in ognjem, da mi je bil na moč všeč — ta mali, bedni, korajžni fant...

Naslednji, fant z nizkim čelom, zabuhlimi lici in topimi očmi — tip pravega degeneriranca — je pri deklamiranju »Mladih junakov« neprestano lovil sapo in hropel.

— Pogledjte, me je opozoril gospod upravitelj, ta ima zdaj že sedemnajst let, pa je telesno in duševno povsem zaostal. Ko je s štirinajstim letom k nam prišel, je bil še popola anal-fabet. Zdaj zna že čitati in pisati Sicer pa gledamo tu bolj na srčno kot na umsko vzgojo.

Ko sem za slovo s pogledom še enkrat povrstil objel vse te klavrne osebe izmed katerih so neki s pristnim, drugi s hlinjenim zanimanjem sledili pouku, ostali pa povsem apatično, sem se podal z gospodom upraviteljem in učiteljem v pisarno.

— Če vas zanima, kako pišejo gojenci domov, izvolite prečitat! mi je gospod upravitelj dal v vpogled dopisnico, ki je bila baš pripravljena za pošto.

Z zanimanjem sem jo vzel v roke in čital:

Dragi brat!

Najprej Te v mojem kratkem pismu lepo pozdravim in Ti želim, da bi doživel mnogo bolj srečnih dni kakor jaz in da bi nikdar ne zgrešil pota poštenosti in nikdar ne prišel sem, kjer sem jaz.

Dolčas mi ni, ker dobim knjige in Slovenca vsak dan čitam. Sicer se mi pa vedno toži po svobodi, kajti zunaj je le zunaj.

— Sodim, da nekaj gojencev ni brez vsakega talenta, sem pristavil.

— O da, so tudi nadarjeni med njimi. O ostalih pa bi vam znal povedati mnogo zanimivih reči. Tako je na primer neki učenec, ki običajno ničesar ne zna, nekega dne, ko smo deklamirali župančičevo pesem »Čuri muri«, na moje brezmejno začudenje dvignil roko in se ponudil, da deklamira tudi on. In je takole zadeklamiral:

»Čuri muri —
ti si moj, jaz sem tvoj«

Moj Bog, mi je nekaj grenkega kanilo v dušo, moj Bog, saj bi se človek od solz nasmehal, če bi ne bilo vse tako čudno žalostno.

Poslovil sem se. Moje slovo naj bo apel: Gosnoda, ti prostori, ti mračni kaznilniški prostori — so mučilnica, so mrtvašnica, smrt za otroke! Predlog, naj se zgradi novo, povsem modernim pedagoškim in socialnim težnjam ustrezajoče vzgajališče, je vseskozi utemeljen in aktualen. Sredstva za to bi bila — v kolikor smo informirani — na razpolago; saj se vse sodne globe stekajo v fond za zidavo kazenskih zavodov, vzgajališče in poboljševalnic. Vzgaiališče v sedanjem poslopiju je vnebovpjoč greh, je prav tak kričec nezmiel, kakor če bi živega župančičevega Cicibana zaprli med stare, zaprašene muzejske folijante in mu govorili o solneu in rožicah... Mk.

Na vrat, na nos

(Humoreska iz sovjetske Rusije.)

(Konec.)

Medtem je romala prava gospa Kuricina, tehtna ženska, s kolodvora domov. Bila je na deželi pri kmethih ter si nakupila živil, Nato-vorjena s nahrbtnikom, košaro in zavitki je počasi lezla po stopnicah navzgor. »Kaj me mati hišnega upravitelja tako gleda?« je pomislila. »Gleda, a ničesar ne reče. Čudna reč!«

A čim je odložila tovor, je že zaslišala odspodaj: »Gospa, gospa, stopite no k nam za trenutek! Saj bi sama k vam prišla, a se bojim, da se ne bi vrnil vaš mož!«

Kakor žoga je letela gospa Kuricina po stopnicah navzdol. Upraviteljeva mati jo je sprejela pred vrati in se je vedno ozirala, ali ne prihaja kdo po stopnicah.

»Samo iz usmiljenja vam to povem, ljuba gospa, da boste vnaprej pripravljeni. Saj vam bo itak vaš mož vse povedal, ko pride domov. Vi ste odšli na deželo, pa je on izrabil priliko in se oženil z mladim dekletom. Saj veste, kakšni so dandanašnji moški! Danes je že pripeljal njeno pohištvo v vaše stanovanje, da vas postavi lažje pred prag.«

»O moj Bog!« je zastokala prevarana žena.

»Pocakajte, ljuba duša, da vam vse v redu povem. Včeraj se je zgledil pri Borisu, mojem sinu. Izgubil sem delavsko knjižico, je rekel, potrdite mi to. No, Boris mu je seveda spisal

Starosta mariborskih gostilničar, ev

Maribor, 13. marca.

Te dni je starosta mariborskih gostilničarjev Anton Voh, lastnik gostilne na Koreški cesti, obhajal s svojo soprogo Marijo roj. Dobnik 35 letnico poroke. Jubilat je doma iz Brezna ob Dravi ter se je takoj po poroki preselil v Maribor, kjer je prevzel znano ter eno najstarejših mariborskih krčem Ob Pristanu 13, kjer pristajajo že od nekdaj dravski splavarji in prenočujejo dalmatinski krošnjari. Po preteku 13 let je kupil hišo z vrtom na Koreški cesti 33, kjer še danes krčmari s svojo ženo, čil in zdrav ter vedno židne volje, radi česar uživa pri številnih svojih gostih, prijateljih in znanih splošen ugled in spoštovanje. Je pa slavljence vzoren in odločen krščanski mož ter so njegovi prostori katoliškim prosvetnim društvom vedno na razpolago. Tudi je dolgoleten naročnik »Slovenca«, ki ga iz dneva v dan pridno prebira. Ob lepem jubileju vzornega zakonskega sožitja slavljencema iskren: Bog Vaju živi na mnoga, mnoga leta!

Zopet požar v Savinjski dolini

Polzela, 15. marca.

»Gori!« Ta klic je pogljal danes zjutraj ob pol petih iz postelj prestrašene ljudi. Ne mine teden, da ne bi zažarelo nebo v Savinjski dolini. Celi tsebri doma, velik jar je kazal, da je postalo novo gospodarsko poslopje žrtev ognja. Tembolj se je prestrašil gospodar, Karel Sajovic na Rezani pri Gomilskem, ko je videl, da je njegovo gospodarsko poslopje v plamenu. Nameraval je ravno iti s konji po les ter je zato vstal nekoliko bolj zgodaj. Nakrmil je konje, pripravil voz in odšel v hišo zajtrkovat. Ni še popil kave, ko so se razsvetlela okna. Skočil je na prag, plamen je že švigal skozi line ter požiral vso krmo, katero je imel spravljeno na poslopiju. Poleg vse krme za živino — ostalo mu ni niti kilogram sena — so mu zgoreli tudi gospodarski stroji: mlatilnica, slamoreznica in žitni čistilnik, dalje vse gospodarsko orodje in nad 1500 kg hmelja. Živino so rešili. Škoda znaša nad 100.000 Din, posebno ker so bila pri poslopiju tudi štiri okna kozolca, dalje hmeljska sušilnica s hrambo hmelja — vse je postalo žrtev ognja. Posestnik je še mlad ter je pred par leti prevzel gospodarstvo po materi, katere je radi boleznj skoro popolnoma oslepla. Oče mu je padel v vojni. Kaj pomeni nesreča za mladega gospodarja, si lahko predstavljamo. Zato je vreden tembolj pomlavljanja in podpore.

Vprašanje je, kako je nastal požar, ali kaj je vzrok pogostih požarov zadnji čas v Savinjski dolini. Ljudje, ki so prvi prihitali na lice mesta, so našli na zgornjem koncu prislonjeno lestvo katere gospodar ni nikdar tamkaj rabil. Niti jo na to mesto postavil. Lestva je segala do odprtine za zračenje, kjer se je nahajala sla-

potrdilo. Danes pa je šla naša soseda Katarina, saj jo poznate, v urad pa je videla...

Urad za civilnopravne zadeve je bil že zaprt. »Kam pa hitite, mamica?« je vprašal v veži rdeči vojak, straža. »Danes je že poznno. Jutri pridite.«

»Oh ne,« je vzdihnila upehana gospa, »prihajam v nujni zadevi, ne morem čakati.«

Smuknila je mimo vojaka v sobo. Notri je bilo soparno in zakajeno. Gospodična je stala v klebuku pred ogledalom; odhajala je. Mladenič pri mizi je drobil z nožem sladkor in se pripravljajl piti čaj.

»Kaj želite, državljanka?«

»Nekaj vas moram vprašati,« je zastokala gospa, »oprostite, da nadlegujem...«

»Danes ne boste več spraševali,« je godrnjal mladenič ob mizi. »Jutri morate priti.« Drobil je naprej sladkor.

»Če pa ne morem do jutri čakati! Samo malenkost bi rada vprašala. Usmilite se me, gospodična, povejte mi samo, ali je res, da ste tu oženili mojega moža z drugo postopačko, med tem ko sem jaz bila iz Moskve odsotna?«

Gospodična je naredila uraden obraz: »Opozarjam vas, državljanka, da niso dopustni slični izrazi. Tu nimamo opravka z nobenimi postopačkami. Danes ne uradujemo več. Pridite jutri.«

»Ne grem proč!« je rekla gospa. »Noge se mi šibijo od same groze.«

»To je vaša osebna zadeva,« je odvrnila gospodična.

A zdaj je prišel iz druge sobe starejši

NE DAJTE SE MOTITI

in kupite samo pravo

DIANA

FRANCOSKO ŽGANJE

Najboljše domače zdravilo, neobhodno potrebno v vs. ki hiši.

Upo ablja se proti: revmi, bolečinam v mišicah, trgan u v sklepih, utrujenosti, splošni telesni slabosti, kot mazilo. Pri krčih v želodcu, nekoliko kapljic v vodi ali na sladkorju, za nego grla, zob, las in oči kot prmes vodi, pri odraslih in otrocih.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. Cena mali steklenici Din 10,—, srednji Din 26,—, veliki Din 52,—.

Pazite na ime »DIANA« in varujte se ničvrednih potvorb!

Ako v lekarni ali v drogeriji ne bi dobili »Diana« francoskega žganja, pošljite Din 50,— in prejeli bodeite z obratno pošto poštne prosto 5 malih steklenic od

glavne zaloge za Jugoslavijo:

JUGOFARMACIJA D. D. ZAGREB

ma. Ravno na tem mestu je začelo goreti. Po vsem sodech je zažgala zločinska roka, katera ima na vesti najbrž že več sličnih zločinov.

Poslopje je bilo zavarovano pri zavarovalnici »Dunav« za 100.000 Din ter bo tako škoda vsaj deloma krita z zavarovalnino.

Oblasti pa prosimo, da vednim požarom posvetijo vso pozornost, zakaj ljudstvo je zelo vznemirjeno, ker si tako pogostih požarov ne moremo več razlagati z golimi nesrečami.

Mater umoril?

Ptuj, 12. marca

Pred tedni smo poročali, da so našli na njenem stanovanju v Kukavi umorjeno in grozno razmesarjeno vdovo Marijo Vilčnik. Ta grozni zločin je ogorčil in razburil vso okolico. Okrajno sodišče v Ptuj je po varnostnih organih vodilo strogo preiskavo. Aretiran je bil vdovin sin in še dva sorodnika, ki so osumljeni, da so skupaj izvršili grozno dejanje.

Preiskava je bila sedaj končana, in vsi trije osumljeni so bili odpravljeni v Maribor, kjer bodo sojeni.

Pojasnen požar

Polzela, 11. marca.

Kakor smo že poročali, je zgorela v nedeljo večer gospodarsko poslopje posestniku Alojziju Predovniku. Zgorela mu je vsa krma, mlatilnica, slamoreznica in žitni čistilnik. Požar je zanelila iskra iz lokomotive savinjskega vlaka, ki vozi mimo ob pol desetih. Proga je oddaljena od poslopja komaj deset metrov. Drugače popolnoma zidano in z opeko krito poslopje, je imelo le tu in tam line za zračenje. Najbrže je ravno pri teh linah začelo goreti seno. Ostreže hlevov in hiše je bilo združeno pravokotno. Ko so se domači prebudili, jim je gorela že streha nad glavo. Ognjegascem iz Polzele in Parizelj pa se je posrečilo obvarovati hišo in je ožgana samo ena stran. Celotna škoda znaša gotovo nad 50.000 Din, medtem ko znaša zavarovana vsota 17.000 Din.

Pogorelo poslopje je stalo še pred gradnjo železnice. Lastnik bo zahteval odškodnino od železniške uprave. Četudi pa dobi gmočno odškodnino, kdo naj ga odškoduje za strah in druge neprijetnosti, katere je preстал z družino?

resni mož, Gospa je planila k njemu. Ta jo je poslušal in se je zamislil. »No, da,« je rekel, »tu se je moral zgoditi nesporazum. Dajte sem vašo delavsko knjižico, državljanka.«

Prelitali so knjižico, mladenci s sladkorjem je nekaj načekal notri, potem so pritisnili pečat. Niti minute ni trajalo, pa je bila gospa ločena.

Obstala je napol omedlela. Kakor skozi meglo je videla, da so odhajali uradniki. Potem je prišla postrežkinja in se je lotila potmetanja. »Če je drugo vzel,« je rekel rdeči vojak, »potem mu je že bolj všeč. Kar se je zgodilo, to se je zgodilo. Lahko greste, mamica!«

»Kaj pa se ti je bilo treba vtikati v moje posle!« je ženi rekel Kuricin. »Sama si kriva, če so te ločili. Jaz sem zaslužil zraven, pa mi nihče ne more kaj reči. Šofersko sprichevalo lahko izgubim, pa ne bo nikjer zapisana ta današnja moja poroka. In delavska knjižica je tu, vidiš jo, pa ni nikjer zapisano, da sem se ločil! Saj ti pravim, da ne razumeš te moje kupčije. Jaz sem zaslužil, ti pa boš šla zdaj preklicat ločitev, pa boš zopet iz svojega žepa plačala. Z ženskami je zmerom križ!«

Liza pa je bila prav zadovoljna. Samo njeni sosedje so se čudili: »Omožila se je, a kje je njen mož? Seveda mora imeti kje druge ljubezen. Dandanašnji ti moški res niso ničesar vredni. Takoj po poroki jo je zapustil!«

(Ogonjok, Moskva.)

Strašen uboj v pijanosti

Ptuj, 12. marca.

Čeravno imamo brezalkoholna društva, ki propagirajo in delujejo za treznost društva, ki delujejo na kulturnem in znanstvenem polju, predavanja za povzdigo izobrazbe, čeravno slišimo v cerkvi vedno dobre nasvete, posebno proti pijančevanju, vendar vse to pri nekaterih še danes nič ne zaleže. Grede svojo žalostno pot dalje, se ga nasekajo do temelja in taki, omenjeni od alkohola, store stvari, ki imajo strašne posledice.

Tak žalosten slučaj imamo spet v ptujskem okraju v občini Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Pretekli teden je popaval 20letni želar Franc Čuš iz Sv. Lovrenca v vinočnu Novi vrh v družbi Ludovika Majcena, Cirila in Jožeta Lovreca (vsi trije iz Morave pri Ljutomeru). Sedeli so že dopolne v vinočnu. Odšli so ob 1 popoldne, polni zaužite šmarnice. Med potjo so se baje šalili in uganjali razne burke. Kakor izpoveduje zadnji trije, je Čuš potegnil iz žakornja nož in mahal proti tovarišem. Zato pa je ostala trojica vrgla Čuša na tla in mu prerezala sapnik. Čuš je ostal na mestu mrtev. Ostali trije so bili takoj aretirani in predani ptujskemu sodišču, vendar pa nihče izmed njih ne prizna, da bi bil Čuš prerezal vrat.

Letos, ko smo šele 12. marca, smo doživeli že tri uboje v občini Sv. Lovrenca. Pač žalostna slika današnjega življenja!

Koledar

Petek, 14. marca (kvaterni petek): Matilda; Pavlina. Strog post. Ščip ob 7.58. Herschel napoveduje dež in sneg.

Usebnosti

Visoko odlikovanje dr. Steinmetza-Sorodolskega v Kopenhagnu. Kakor nam poročajo iz Kopenhagne, je preteklo soboto podelil danski kralj Kristian načelniku dr. Steinmetza-Sorodolskemu, ki je zastopal g. ministra trgovine in industrije pri otvoritvi razstave ročnih del v Kopenhagnu, odlikovanje komanderskega križa Dannebrog ordena. Popoldne je bila naša delegacija pri kralju na čajanki. Kraljica Aleksandrina se je pri tej priliki posebno zanimala za slovenske čipke. Načelnik dr. Steinmetz ji je pri tej priliki podaril najlepši komed z razstave, katerega je sprejela kraljica z vidnim zanimanjem.

Iz vojaške službe, izpit za niž. voj. uradnika IV. vrste je napravil v administrativni šoli čim. stroke v Sarajevu dijak-kaplar Anton Schauer.

Novi grobovi

† Župnik Franc Božič v Prevaljah je umrl v četrtek 13. t. m. po zelo težki bolezni. Pogreb bo v nedeljo ob pol 3 popoldne v St. Danijelu. To žalosno poročilo smo prejeli snoči. Pokojni gospod župnik je bil vnet in velik kulturni in gospodarsko-socialni delavec med svojimi verniki. Rojen je bil 1. oktobra 1874 v Črni v Mežici dolini. V mašnika je bil posvečen 19. julija 1900. V Prevalje je prišel pastirovat kot župnik 25. oktobra 1911. Skoro 20 svojih najboljših in najbolj delavnih let je posvetil v vinogradu Gospodovem v delu svojega bližnjega. R. I. P.

† Na Pihstajnu je umrl v sredo 12. marca 75letni g. Anton Turk, oče g. župnika Miloša Turka na Bučah. Pogreb bo v soboto ob 9 popoldne.

† V Škofji Loki je umrl včeraj g. Jurij Grohar, posestnik in mizarški mojster, star 71 let. Pogreb bo v soboto ob 5 popoldne.

† Vinko Merhar. V ponedeljek 10. marca je umrl previden s sv. zakramenti v 36. letu starosti posestnik, trgovec in gostilničar v Dolenjavi št. 28 pri Ribnici g. Vinko Merhar. Pokojni, kateri je radi svoje prijaznosti in ljubeznivosti bil jako priljubljen, je že pred meseci čutil, da ga je zahrbita bolezen popadla, a mislil je vedno, da jo bo preprečil. Iskal je zdravniško pomoč in tudi v zdravilišču Golnik ni našel olajšanja te zavratne bolezni. Vsemočnej ga je rešil in poklical k Sebi ravno ob času sv. misijona. Na njegovi zadnji poti v sredo 12. marca ga je sprejelo toliko vasčanov, znancev in prijateljev in je bil to najboljši dokaz, kako priljubljen je bil pokojni.

† V celjski bolnici sta umrla: Dne 12. marca dveletni sinček posestnika iz Stopnega, Janezek Tkavc. Včeraj pa je izdihnil enako šele dve leti stari Adolf Tkaver, sinček znanega kovaškega mojstra iz Teharja.

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ Zdravstveno stanje prevz. g. knezoškofa dr. Jegliča. Prevzvišeni se je pred 14 dnevi pri padcu po stopnicah nekoliko pretresel. Pred dvema dnevi ga je obšla slabost, ki pa je že minila. Potreba je, da ima bolnik nekaj časa še popoln mir. Primarij g. dr. Derganc, ki zdravi prevzvišnega, izjavlja, da bo zdravje v nekaj dneh zopet dobro. Govorimo od vsega srca vseh Slovencev, če izrazimo željo: Ljubi Bog podari našemu ljubljensmu nadpastirju čimprej skorajšnje popolno zdravje.

★ Svečana proslava 70letnice starosti kršč. soc. delavskih organizacij Jože Gostinčarja. Spored: Dne 18. marca: Ob 8 zvečer: Svečana akademija kršč. soc. delavske mladine. — Dvorana Delavske zbornice Miklošičeva cesta. — Dne 19. marca: Ob 8 zjutraj: Sv. maša s skupnim sv. obhajilom. — Cerkev oo. frančiškanov. — Ob pol 10 popoldne: Slavnostno zborovanje kršč. soc. delavstva. Govorila Franc Terseglav in Joža Langus. — Delavci, delavke! Udeležite se proslave v čim večjem številu!

15. marca

izide

Dr. Mih. Opeka:

KRALJ VEKOV

Trinajst govorov o Bogu.

Govori obravnavajo božje bistvo, božje lastnosti, presveto Trojico in božje češčenje. — 8 tiskanih pol.

Prednaročila v Prodaalni K. T. O. H. Nižmanovi.

Ako kuhate kavo,

nimate v loncu samo ono tako cenjeno, aromatično vrednost, katero pri kavi iščete, temveč tudi kofein, kateri draži srce in živce in s tem lahko mnogim ljudem škoduje. Zakaj se ne bi rajše okoristili in živeli brez kofeina, to e, pili kavo Hag? Ona je prava, fina zrnata kava brez neugodnih posledic kofeina. Poizkusite enkrat!

K A V A H A G

K A V A H A G

KAVA NAS VARUJE

VSE SRCE

★ Delavska ura v radiu v soboto 15. marca.

1. Dr. Janez Ev. Krek — Stanko Premrl: »Naše pesme. — Poje moški zbor. — 2. Jože Gostinčar — delavski organizator in voditelj — 70letnik. — Govori načelnik Jugoslovanske strokovne zveze Srečko Žumer. — 3. A. Aškerc — Iv. Laharnar: »Na delo! Poje moški zbor.

★ V Palestino, Sirijo in Egipt odpotuje due

3. maja skupina Slovencev z nemškim izletniškim parnikom Monte Olivia. Parnik odpotuje iz Benetk 4. maja. Izletniki obiščejo Kotor, Krf, Bairut, sveto kraje v Palestini, Kairo in piramide, Palermo, Neapelj in se vrnejo 27. maja domov. Cela ladja je spremenjena v izletniški parnik, vsled tega nima nikakih razredov. Vsi stroški so preračunani na 8000 oziroma 9400 Din (kabina). Kdor se želi udeležiti tega družbenega potovanja, naj se prijavi do 17. marca v Prosvetni zvezi v Ljubljani.

★ Sedna obravnava radi železniške nesreče,

ki se je lanskega oktobra zgodila pri Zagorju ob Savi, se je včeraj vršila pred litijskim okrajnim sodiščem. Obtoženi so bili vsi železniški aslužbenci, ki so tedaj vršili službo. Sodil je g. sodnik Novak. Po zaslišanju obtožencev in prič je sodnik razglasil oprostilno razsodbo.

★ Kdo bo novi českoslovaški poslanik v

Belgradu? Kakor znano, je mesto českoslovaškega poslanika v Belgradu po odhodu poslanika Jana Sebe že štiri mesece prazno. Izvrševatelj poslov je sedaj poslaniški svetnik dr. Leo Vokač. Kakor poročata belgrajska »Politika«, bo v kratkem imenovan za poslanika v Belgradu dosedanj českoslovaški poslanik v Stockholmu dr. Robert Flieder.

★ Uboj. Radovljica. Na Brezjah je bil pred

dvema dnevnoma zažoden med prepriom Lovrenc Plemelj, ki je včeraj podlegel zadobljenim ranam. Okrajno sodišče v Radovljici je odredilo obdukcijo, ki je bila 15. marca izvršena.

★ Dvanadstropna hiša se podrla. V vasi

Tribunj pri Splitu se je podrla dvanadstropna hiša, last nekega Simona Gašpiča. Hiša je bila zelo slabo zidana in ker je bila že stara in v slabem stanju, je že davno grozila nevarnost, da se podere, vendar pa se njeni prebivalci za to niso nič kaj zmenili. Usodnega dne so se vsi prebivalci nahajali v hiši. Ko so pa čutili, da se nekaj tresce, so pobegnili vsi na prosto, razen 70letne starke Anc Gašpič, ki je hotela še vzeti nekaj obleke, da bi se oblekla. Ali na stopnicah jo je zasulo kamenje in les, ki se je vsulo s strelce na stopnice in stari razbilo glavo. Drugi del hiše se je podrl na hlev in zasul dva mezza, osla in ovce. Skupna škoda znaša okoli 40.000 Din. Oblasti so uvedle preiskavo, kdo je kriv te nesreče.

★ Uboj zaradi 1000 Din. V Gornjih Sabaših,

nedaleč od Sombora, se je odigrala predvčerajšnjim krvava družinska zalogra, v kateri je izgubil življenje somborski veleposestnik Dušan Tucakovič. Tucakovič je dal pred več leti svojo hčer Rajko za ženo svojemu sosedu, tudi veleposestniku, Laloševiću. Oba pa sta se pred kratkim sprla zaradi zneska 1000 Din, za katere je Lalošević trdil, da jih je posodil svojemu tustu, ta pa da mu denarja ni vrnil. Zaradi tega denarja sta se sedaj ponovno sprla. Lalošević je ravno čistil svojo puško, ko se je prepiral s tustom. Kakor sam pravi se je tust zaletel proti njemu z nožem in Lalošević je v obrambi iz bližine ustrelil vanj s puško. Kroglja je tustu razbila lobanjo. Ubijalec se je takoj z vozom odpeljal v Sombor in se prijavil oblastem, ki so ga po zaslišanju takoj izročile sodišču.

★ Pomožna pošta Zecar se 15. marca t. l. izloči od pošte Planina pri Sevnici in priklupi pošti Slivnica pri Celju.

★ Kmetijsko gospodinjstvo žela v Kranju razpisuje 5 mesečni tečaj za ona dekleta, ki se žele seznaniti z vsemi vednostmi, ki spadajo v področje gospodinjstva in kmetij. — Tečaj se prične 1. maja in zaključí 30. septembra t. l. — Pouk, ki se vrši v zavodu Vincencijeve družbe, vodišč. ž. šolske sestre. Učni načrt obsega sledeče predmete: Verouk, računstvo, gospodinjstvo, knjigovodstvo, spise, vrtnarstvo, sadjarstvo, živinorejo, mlekarstvo, zdravstvo, vzgojslovje, hranslovje ter nauk o obleki in stanovanju. — V praksi se vadijo: kuhanje, šivanje, ravnanje z obleko in perilom, urejanje hišnih prostorov, vrtnarstva, konzerviranja sadja in zelenjavi, posnemanja mleka, izdelave presnega mesa in raznega sira. Oskrbovalna znaša mesečno 500 Din in se plačuje naprej. — Sprejemajo se včenke, ki so dovršile osnovno šolo in izpolnile 16. leto. S seboj v zavod prinese potrebne obleke za nedelje in delavnice, potrebno obutev, odelo, 4 rube, 4 brisave, 2 prevleki za blazino, 4 serviete, par belih kuhinjskih predpasnikov in ostalega perila, kar in kolikor se rabi za dobo petih mesecev. Prošnji naj se priložijo sledeče listine: Krstni in domovinski list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo in obvezno pismo.

★ Veber dr. Franc. Filozofa. Načelnik nauk o človeku in o njegovem mestu v stvarstvu. Ljubljana, 1930. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena brošurani 48 Din, vezani v platno 60 Din. Dolgo pričakovana knjižica našega poznatega filozofa je začelna delo književni trg. O knjigi spregovorimo obsežneje.

★ Starci in starke! Revmatične bolečine Vam zagrenjuje stare dni. Masirajte vsaj enkrat na dan Vaše utrjeno žile z Algo. Občutili boste takoj

veselje do življenja in svežost. V lekarnah in drogerijah 1 steklenica 16 Din.

★ Na avtomobilski razstavi v Kodanju je bil največji in najzanimivejši razstavljalec Mercedes-Benz. Splošno pozornost so vzbudili Mercedes vozovi, posebno mali, ceneni »Stuttgart« modeli, ki so pravi kras. Zelo se obdružuje tudi »Mannheim« in oba 8 cilindrska vozova tipa »Nürberg«. Središče cele razstave pa je bil krasni »SS« kompresor Cabriolet. Splošno se je tudi op. zilo, da imajo skoro vsi nemški vozovi Continental-oroče, dokaz za veliko priljubljenost Continental-pnevmatike.

★ Obhajilne slike. Prodajalna KTD H. Nižmanova v Ljubljani naznanja vsem č. gg. katehetom, da so dospele kresne obhajilne slike. Lepi novi vzorci po 2, 3 in 5 Din.

★ Sijajne posnelke ruskih pesmi »Večerni zvoni«, Senka Razina, »Ej uhljenec in vse druge ruske pesmi dobiš samo pri »Gramofon« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34. Zahlevajte naše sezname plašči!

★ Napetost, nepravilno vretje v debelem

črevesu zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uspešno presenetljivo uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljana

Kai bo danes?

Drama: Zaprta.

Opera: Domjanovičev večer. Izv.

Unioni: Prosvetni večer ob 8. Pasijanske igre v Oberammergau.

Društveni dom Glince: Ob 8 Prosvetni večer s predavanjem.

Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Nova mrtvašnica v Ljubljani

Že nekaj let je stalna zahteva vseh higijskih ustanov, da bi se v Ljubljani zgradila nova mrtvašnica, oziroma mrliška veža na pokopališču pri Sv. Križu. Ta zahteva je zaradi pomanjkanja denarja ostala le pri načrtih in skicah. Vendar pa so razmere sedaj že tako resne, da bo morala mestna občina misliti na takojšnjo uresničitev te zahteve. Saj je naravno anahronistično, da Ljubljana se nima moderne mrtvašnice, medtem ko misli že na ustanovitve drugih modernih socialno-higijskih ustanov. Mrtvašnica pri Sv. Križu je dosegla skrajno mejo uporabnosti in že kaže znake razpadanja. Pa je tudi od pokopališča pri Sv. Križu vse preveč oddaljena. Nova mrtvaška veža bo pa v zdravstvenem oziru za Ljubljano velikega pomena, kakaj večina prebivalstva ima tesna majhna stanovanja in pomeni mrlič v hiši poleg žalosti in socialne nesreče tudi skrajno zadrego, kam z njim na mrtvaško? oder? Mrtvaška veža na pokopališču pri Sv. Križu bi morala biti urejena tako, da bi se je mogli posluževati predvsem tudi socialno ubožni sloji in pomagati tih mrlič na mrtvaški oder. Pred tremi leti je mestna občina že določila za zgradbo mrtvašnice primeren znesek ki pa je bil uporabljen za druge namene. Vse kaže, da je sedaj zadnji čas, ko mestna občina ne bo več mogla prezreti tega važnega problema in bo morala takoj pristopiti k zgradbi moderne mrliške veže v Ljubljani.

Gradbena sezija

je pred vrati!

Nakupite in oglejte si bogato izbiro gradbenega železnega materiala, pri trdki z železnino

STANKO FLORIANČIČ

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 35

◎ Spored XX. prosvetnega večera, ki bo drevi v verandni dvorani hotela Uniona obsega sledeče točke: 1.) Hayden: Štiri poslednje besede Gospodove, igra akademski kvartet; 2.) P. Romuald: Pasijonska procesija v Škofji Loki, recitira se zadnja večerja in zagovor pred Pilatom. Recitirajo akademiki; 3.) Pasijonske igre v Oberammergau, predava g. V. Zor, tajnik Prosvetne zveze. Predprodaja vstopne in Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. št. 5. Rezervirani sedeži 5 Din, navadni 3 Din, stojšča 2 Din.

◎ Hrvatski pesnik dr. Domjanič v Ljubljani. Danes pozdravljamo v Ljubljani velikega pesnika hrvatskega naroda Dragutina Domjaniča. Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu, ki opravlja hvaljevredno nalogo, da skrbi za čim bližje in globlje kulturno medsebojno spoznanje med Hrvati in Slovenci in ki je z zagrebško proslavo slovenskih umetnikov Cankarja, Zupaniča in Jakopiča že veličastno manifestiralo svoje pomembno poslanstvo, je poskrbelo tudi za obratno gostovanje in pripravilo tihemu poetu akademijo v gostolov njegovega genija. Izbrani spored je sestavljen kar najpestrejšje in ga izvajajo naši najodličnejši dramati in operni solisti. Slavnostni govor govori Oton Zupanič. Naša sveta, ne samo narodna, temveč

občečloveška dolžnost je, da zasledimo gledališče do zadnjega količka in da na ta način sebi v korist in naši kulturi v ponos dokažemo svoje spoštovanje do velikega umetnika. Zvečer vsi na Domjanovičevo akademijo v operno gledališče. Cene znižane.

◎ Jubilejni koncert povodom 25 letnice pevskega društva »Ljubljanski Zvon« se vrši dne 24. t. m. zvečer v Unioni. Vstopnice so že naprodaj v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Preskrbite si jih že sedaj!

◎ Českoslovaška Obec v Ljubljani. Valná hromada koná se v sobotu, dne 15. března t. r. o osmém hodině večerai v restauraci »Zvezda« U čast všech členů nezbytně nutna.

◎ Indijski fakir v Ljubljani. To dni se je pripeljal v naše mesto indijski fakir Zigir Han Bej, po rodu iz Kalkute. Se je 17 letni fakir je z velikim uspehom izvajal svojo umetnost v Londonu, Parizu, Aleksandriji, Carigradu, Atenah, Beogradu, Zagrebu itd. V navzočnosti treh zdravnikov so ga zakopali 3 m. globoko v zemljo, kjer je prebil polne 3 dni pod strogim nadzorstvom. Po treh dneh so rakev izkopali iz zemlje in se je fakir po 4 minutah prebudil iz globokega spanja. V Ljubljani bo priredil prihodnjo nedeljo dve predstavi v dvorani na Taboru in sicer ob 4 popoldne in ob pol 9 zvečer. Ob tej priliki se bo tramvaj ustavil tudi na vogalu Škofje ulice in ceste Sv. Petra. Na sporedu je med drugim: indijski ples, razbijanje nad 100 kg težkega kamna na žledecu, dvigavanje težkih predmetov z jezikom, pribijanje jezika z žebeljem na mizo, uganjanje misli, črna magija itd.

◎ Vreme v Ljubljani je že dva dni kar lepo, daš nekoliko hladno. Včeraj zjutraj smo imeli slano in -3,3° C pod ničlo. Dobro, da je zjutraj bilo precej megla. Pozneje se je zjasnilo. Najvišja temperatura je bila +7,4° C. Ohladilo se je ozračje, ohladila pa tudi naš vremenski striček, ki je zelo hud, ker smo zadnjič podvomili v njegove prerokbe. Včeraj je prišel v uredništvo in dejal: »Ali vam nisem pravil? Je že dva dni lepo; pa seveda nič ne rečete in ne pišete. Le zapomnite si, da stari reki še drže!« Tako n'm je povedal »tric, hladno pozdravil in odšel. Ardigata, kako si bomo strica privoščili, če bo začelo kaj padati iz oblakov. Dotlej počakajmo!

◎ S čevlji se je dobro preskrbel, nekdo, ki se je tedi pripeljal na dvorišče ključavničarja Aloja Marličiča in odnesel njemu in Ernestu Japlju šest parov čevljev, vrednih najmanj 800 Din. Kakor se je tat pripeljal, da ga ni nihče videl, tako skrivaj je izginil in z njim tudi čevlji obeh ključavničarjev.

◎ Vlomilec odšel brez plena. Brez plena je odšel vnozan vlomilec, ki je skušal predinožnjo neč vlomiti v mizarso delavnico mojstra Ivana Rahneia v Kamniški ulici št. 20. V delavnici je bilo več pohištva, obleke in zlatnine, v skupni vrednosti okoli 15.000 Din. Vlomilec, ki je že vdril prva vrata, je moral oditi z dolgim nosom, zakaj do zaželenih stvari ni mogel priti in je bil najbrže prej prepoden.

◎ Drva, premog, koks kupujte pri družbi »Kurivoz na Balkanu«, telefon 3434.

Ne mučite svojih otrok z ribjim oljem, ampak dajajte jim

JEMALT

ki ima ze o prieten okus in vonj, otroci pa ga radi jemljejo kot kako sačico.

Dobiva se v vseh lekarnah

Maribor

□ Posestno gibanje. Znana zavaroval. družba »Fenike« je kupila Mlinaričevo hišo na Aleksandrovi cesti za 560.000 dinar ev.

□ Obesinski proračun odoben. Občinski proračun je finančno ministrstvo izjemno nekatere nebitne spremembe odobrilo ter tozadevne pritožbe hišnih posestnikov, gostilničarjev lastnikov motornih vozil zavrnilo. Proračun se nahaja pri banki upravi ter je radi ureditve nekaterih nebitnih stvari odpotoval včeraj v Ljubljano magistrni svetnik Joža Barle.

□ Gradbeno gibanje. Na predvčerajšnji seji Mestnega sveta so dobili gradbeno dovoljenje: Albin in Ana Hrovatni za gradnjo stanovanjske hiše v Gregorčičevi ulici; Guštin in Berdajs za preureditve mariborskega gradu; Viljem Freund za gradbo prizidka za pisarno ter Franc Zemljčič za postavitev verande pred hotelom »Ore« (se dovoli provizorično).

□ Občinska davčna politika v luči potrjenega občinskega proračuna. Posedanja diferenciacija doklad na direkne davke se ni dovolila, ker se s tem neenakomerno obdavčujejo razni sloji prebivalstva. Zato se je uveljavila enaka doklada na vse državne davke ter se je dovolila 50% doklada na vse direkne davke, to je na zemljinari, zgradbino, pridobitno, rentitno ter družbeni davek. Odpadel je 1% doprinos od hišnornajeminskega davka za kritje iz davkov za vojaštvo v iznosu 250.000 din. Tudi se je črtala 50 dinarska taksa na kinove predstave z motivacijo, da ima mestna občina itak velični davek in da se isti objekti ne more dvakrat obdavčevati. Pač pa se je zvišala pristojbina za kupoprodajne pogodbe in sicer ima odslej občina pravico pobirati 1% od vsake kupoprodajne pogodbe, dočim je znašal doslej omenjeni prispevek 0,4%. Davek na nezazidane parcele se je nekoliko znižal, deloma tudi črtal. V smislu sklepa občinskega sveta se je nameravalo pobirati od provizoričnih in dvorišnih poslopij po 4 dinarje v mestu, po 2 dinarja pa na periferiji; omenjena prispevka sta se znižala na 3 oziroma 1,50 dinarjev. Stavbne parcele so se nameravale obdavčiti z 1 dinarjem, dovolilo se je obdavčenje istih parcel z 0,75 din. Prispevek za poljske parcele, ki jih je občinski svet nameraval obdavčiti z 0,5 za ploskovni meier, se je črtal tako, da se smejo obdavčiti torej samo stavbne parcele. V smislu nebitnih izboljšav bo ostal končni efek rednega proračuna precej jiti, dočim se je izredni proračun v iznosu 26.499,00 dinarjev potrdil brez vsakršnih izprememb.

□ Davek na nočni posej gostlin in gostilniške račune se bo opustil? Kakor znano se v občinskem proračunu za l. 1930 predvideva davščina na ponočni obisk gostlin, kavarn in barov v iznosu 300.000 dinarjev ter davščina na gostilniške račune v iznosu 400.000 dinarjev. V finančnem ministru pa se pripravljaja sedaj zakon, s katerim se bo večer mestom, med katere se bo uvrstil tudi Maribor, dala možnost, da se zviša dosedanja tarifarina na vino v iznosu 1 dinarja od litra in na pivo v iznosu 60 para od litra. Najbrže se bo dovolilo zvišanje na 1,50 na vino ter 1 dinar na pivo. V tem slučaju se bo najbrže opustilo navedeno obdavčenje na ponočni posej gostlin, kavarn in barov ter na gostilniške račune.

□ V Ljudski univerzi predava v ponedeljek, dne 17. t. m., prof. Brodar iz Celja o pračloveku na Olčevju (Potočko zijalka). S pomočjo lepih skiptičnih slik bo razkazal prot. Brodar velepomembne rezultate trudapoinnega izkopavanja v višini 1700

metrov. Omenjene izkopanine so zbudile največjo pozornost po vsem civiliziranem svetu.

Na pol milijona dinarjev globo je bil kaznovan 48 letni trgovski potnik brez posla Fric Marhold, ker je hotel v praznem železniškem vozu vtihočiti preko št. lica večjo količino sahara. Ker ni mogel izplačati omenjene vsote, bo sedel leto dni.

Smrtna kosa. Umrla so: Ana Skočir, vdova po majorju, stara 71 let, Jezdarska 8. Pogreb danes ob 17 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. — Franc Kukec, kovaški mojster in delovodja, star 58 let, Ob brodu 2. Pogreb jutri ob 14 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju. — Ludovik Brumen, trgovec, star 42 let. Pogreb jutri ob 15 iz mrtvašnice na pobreškem pokopališču.

Izviran poskus samomora pri Grafu. Hanzeka M. so osumili, da je svojemu sosedu izmaknil zleto zapeljivo v vrednosti 500 Din, 2 dolarja ter 300 Din gotovine, ter ga prepeljal v zatišje Grafovih celic. Vznevoljilo je Hanzeka nekaj, da je prišel razbijati šipe, ki jih je ravno namenil v usta; pa so mu nakano preprečili. Hanzek bo še živ, njegovo bivanje v Grafovih celicah se je radi razbitih šip še podaljšalo.

Vlani so v mariborski okolici v poslednjem času na dnevnem redu; za vrtni poizveditej oblištva s polno paro. Sedaj so se pojavili tudi v samem mestu; udrli so v pisarniške prostore merilozakusnega urada v Franciškanski ulici ter odnesli 4500 Din gotovine. — V neko stanovanjsko poslopje v Tomšičevem drevoredu pa so se vtihočili v noči na četrtek drugi gradobini ter odnesli raznega blaga (obleke, zlatnine itd.) v vrednosti 3000 Din.

V sezono... V nedeljo se srečajo na Rapidovem igrišču: v prijateljski tekmi rezerve SK Rapida in SK Železničarja ob 10 dopoldne; v mednarodni tekmi Villacher Sportvereinigunig: Rapid ob 14.30; v prvenstveni tekmi SK Železničar: SK Svoboda. — V soboto zvečer ni nedeljo dopoldne v Narodnem domu tekočletski meeting, ki se ga udeležijo najboljši tekočletski iz cele države. — V nedeljo dopoldne ob 10 start za cross country tek za dame na igrišču I SSK Maribora. I. d. V sezono...

Celje

Pestrost in slikovitost naše narodne strukture se najjasneje očituje v narodni pesmi različnih naših krajev. To pevsko barvitost nam bo nazorno prikazal na prihodnjem prosvetnem večeru dne 17. marca ob 8 zvečer strokovnjak dr. Stanko Vurnik v predavanju, ki ga bo ilustriral predvajanje raznih narodnih pesmi. Vstopnice si pravčasno kupite v Prosvetnem tajništvo.

25letnica umetnika Daneša na celjskem odru. V sredo 12. marca so mariborski igralci v počastitev 15letnega umetniškega delovanja sv. jega tovariša Daneša vzprijazili petdejansko veseligrjo »Naš gospod župnik«. Gledališče je bilo vsekozi razprostrano, Daneš je prejel lep cvetlični dar, bilo je mnogo ploskanja, a zdi se, da bi bilo mogoče še dosti duhovito veseligrjo izčrpati še globlje. Centralno postavlo župnika Pellegrina je podal Daneš ob popolnem obvladavanju tehnične plati vloge, a raje bi imeli, če bi v tej vlogi manj »ljubljančile«, ker bi s tem finoča župnikovega humorja brez dvoma pridobila. Pri ostalem številnem ansamblu je bilo deloma župnika neko indispozicijo, kar je mestoma povzročalo prepočasno tempo, ki ga je pa Daneš in ob njem Starčeva, Dragutinovičeva, Kraljeva in še nekateri spravili vedno srečno v živahnejši tir. Zadnje dejanje, do katerega je Daneš vidoma rasel, je izzvalo v dvorani naravnost solzno razpoloženje. Bil je po dolgem času spet enkrat lep večer v celjskem gledališču, za katerega smo Danešu odkrito hvaležni.

Podelitev stavbenega kredita. Pokojninski zavod za nameščenice v Ljubljani je določil za Celje 300.000 Din godstovnega stavbenega kredita. Pravico do njega imajo zavarovanci in njih službodajalci. Kdor bi se za ta kredit zanimal, naj se zgleda do 20. t. m. pri članu načelstva Pokojninskega zavoda g. Francu Jeriču, ravnatelju ljudske posojilnice v Celju, ki mu bo dal potrebne informacije.

Proračunska seja celjskega mestnega občinskega sveta se vrši drevi ob navadni uri. Kakor smo že poročali, je ministristvo zavrnilo predlog proračuna, kakor ga je bil občinski svet jeseni izdelal in sprejel. Finančni odsek je sedaj izdelal nov proračun z vpoštevanjem navodil in zahtev ministristva.

Sočin družabni večer bo v soboto 15. marca ob 8 zvečer v mali dvorani Celjskega doma. Vstopnine ni. Vabljeni vsi Celjani.

Plui

Nameravan uboj. Na F. L. posestnika v Grajenškem, občina Vurberg, je njegov sorodnik oddal tri strele, dva sta zgrešila cilj, tretji pa je zadal F. L. v gornji lakot roke.

Oheni zbor Gremija trgovcev bo 18. t. m. ob 7 zvečer v gostilni g. Mihe Breuščiča.

Liti a

Franc Kolbe, nadpoštar v p. umrl. Pred tremi tedni je odšel iz Litije v ljubljansko bolnišnico iskati zdravlja širom Slovenije po svoji kranjski domačnosti in dovipnosti znani nadpoštar v p. g. Franc Kolbe. — Bolezen pa je bila radi starosti neozdravljiva in tako je naš »Postfrancelj«, tako so ga povsod klicali — mesto zdravlja našel v bolnišnici smrt. Se zadnji dan je, kakor v slutnji smrti, želel, da bi ga še živega prepeljali v Litijo, kjer mu je bilo njegovo zadnje službovanje. Njegove želje pa niso mogli več izpolniti, ker je že v zgodnjih jutranjih urah umrl, star 73 let. Svoje dni se je prav živahno udeleževal v političnem življenju, kjer pa je bil vedno — koncilijant. — Bil je tudi skozi več let predsednik litijskega pevskega društva »Lipa«, ter najboljši družabnik. Porocen je bil s hčerjo učitelja Peruzija z Vač, ki je prvi našel Keliške grobove. — Služboval je na Rakeku, na Vačah, v St. Vidu nad Ljubljano in končno v Litiji, kjer je šel v pokoj. — Pogreb bo 14. marca ob 4 popoldne iz ljublj. bolnišnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Novo mesto

Ljudsko gibanje. Letošnji predpust se je pričel v kapiteljski cerkvi 14 parov, med temi 4 domači: Ignac Colarič, delavec z Jerle Nežo, služkinjo, g. Stanko Pecar, odvetn. kandidat z Ivico Oblakovo, Jakob Štalc, krojaški mojster z gostilničarjevo hčerko Mimi Košak Ivan Vidmar, železniški mizar z Rožo Grebene, kovačev hčerko; 10 parov je torej bilo iz tujih župnij poročenih v kapiteljski cerkvi, znamenje, da hočejo ljudje pri sv. tihah opustiti stare običaje, po katerih je trajalo svatovanje večkrat tri dni in po katerem je bila svata, ženina in nevesta glava, želodec in žep. — V februarju je bil v Novem mestu en mrlič (Franciška Lenard, čevljarjeva žena, stara 77 let) in v ženski javni bolnici eden (Koklič Alojzij, ko-

čarjev sin, 4 leta star). — Rojeni so bili v mestu trije otroci, v ženski javni bolnici pet iz tujih župnij.

Obsodbe radi tatvine. Pred kazenskim sodnim dvorom okrožnega sodišča se je vršila v petek dopoldne razprava radi tatvine proti Antonu Gole iz Vel. Kala pri Mirni peči. Obdolžen je bil, da je ukradel slanino in žepno uro ponoči, oboje v vrednosti nad 300 Din v Vel. Kalu. Tatvine ni priznal, dasi so zaslusne priče odločno potrdile, da je zagrešil kaznivno dejanje. Obsojen je bil na 1 leto 14 dni robije.

Kočevje

Na rudniku še vedno praznujejo. Rudniško ravnateljstvo še vedno ni začelo z rednim delom. Praznuje se poleg nedelje še vedno v ponedeljek. Ta čas je za delavstvo najbolj usoden za praznovanje, ker si ne more dobiti nikjer primerne zasluske. Kakor smo želi, nameravajo rudnik zapustiti še ostali Ličani, ki jih je na rudniku še okrog 20. Ličani gredo raje domov, kakor da bi za te dinarje, ki jih zaslužijo tedensko na rudniku, stradali. Samo naš delavec je privezen na rudnik, ker ima družino in marsikateri že preko dvajset let trdega dela...

Paupovitev iger v Marijinem domu. V nedeljo dopoldne je vodstvo Marijinega doma ponovilo dramske nastope svojih gojenk za oboževstvo, ki ni moglo pretekle nedelje radi pomanjkanja orodja v dvorano. Igre so uspeli tudi v nedeljo nad vse zadovoljivo in tudi dvorana je bila precej zasedena.

Himen. Poročila sta se g. Mirko Kajfež, vinski trgovec in gđ. Hermina Verderber, gostilničarka v Kočevju. V Dolgi vasi se je poročil Ivan Kobetič s Pavlino Kralce. Bilo srečno!

Zborovanje gostilničarjev. V četrtek 27. marca se vrši v gostilni Harde (g. Verderber) zbor kočevskih gostilničarjev.

Kanele pri Brežicah

V noči od četrta na petek (7. marca) je nastal precejšen požar, najbrže v neki vasi na sosednjem Hrvaškem blizu Kraljeva. Požar je moral biti večji, ker je sij požara obseval celo nebo nad Sotesko dolino. Točen kraj požara je bilo v noči težko določiti, ker je bila noč oblačna. Požar je nastal okrog polnoči in je zavzel največji obseg ob približno pol 1 ponoči, vsled česar je sklepati, da je gori kak večji gospodarski objekt.

Vinska trgovina. V poslednjem času so zopet začeli povpraševati po Kapelskem vinu kupci, tako da so običajne »šurunge« precej pogoste. Letošnje kapelsko vino je zelo dobro, prvotno pitno vino, zato ni čuda, da ga kupci s polnim zadovoljstvom in v velikih množinah kupujejo. Vina je še precej, zato je le priporočati, da oni, ki žele kupiti res pristno vino, posetijo naše kraje, ker kakor je videti, bo baš v teh krajih vino kmalu nošlo. Ko bo 10 t. m. v Kapelsh sejem, je čas tudi za vino zelo pripraven. Na svidenje torej v Kapelah pri Brežicah.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer

Petek, 14. marca: Zaprtlo.
Sobota, 15. marca ob 15: DON CARLOS, dilaška predstava pri znatno nižjih cenah. Izven.
— Ob 20: GLAVNI DOBITEK Red E.
Nedelja, 16. marca: VIHAR. Izven.
Ponedeljek, 17. marca: UTOPLJENCA. Red B.

Opera:

Začetek ob 20 zvečer

Petek, 14. marca: DOMJANOVIČEV VEČER. Izv. Znižane cene.
Sobota, 15. marca: NETOPIR. Opereta. Red E.
Nedelja, 16. marca ob 15: GROFICA MARICA. Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20: TOSCA. Gostu'e tenorist Hübner iz Bratislave. Izven. Zniž. cene.
Ponedeljek, 17. marca: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Petek, 14. marca: Zaprtlo.

Sobota, 15. marca ob 20: Baletni večer Fromanovih s sodelovanjem baritonista Drago Hričič.
Nedelja, 16. marca ob 15: TAKRAT V STARIH CASIH. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20: NAS GOSPOD ZUPNIK. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 14. marca ob 20: NAS GOSPOD ZUPNIK. Proslava 25letnice g. J. Daneša. Gostovanje Mariborčanov.

Iz društvenega življenja

Fantovski odsek Prosvete Krakovo-Trnovo v Ljubljani ima drevi ob 8 sestanek v domu, Korunova ul. 14 z razgovorom o športu. Pridite vsi in točno! — Odbor.

Sent Vid nad Ljubljano. Občni zbor Obrine zadruge lesnih strok se vrši na dan praznika sv. Jožefa ob 9 dopoldne v šolski risalnici.

Društvo Dečji in materski dom kraljice Marije v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek dne 14. aprila 1936 ob 6 zvečer v Ljubljani. Lipičeva ulica št. 16, z običajnim dnevnim redom.

Predavanje v keminiem seminaru. V kemini predavalnici realke, Vegova ulica 4, predava danes prof. S. Jenčič o temi »Drevesni karbolinje kakor inzekticid s fiziko-kemijskega vidika«. Začetek ob 18 ur, predavanje dostopno vsakomur.

Središče ob Dravi. Kat. izobraževalno društvo v Središču ob Dravi priredi v Društvenem domu s pomočjo Higijenskega zavoda v Ljubljani higijensko razstavo. Razstava se odpre v nedeljo dne 23. marca po rani maši in bo trajala skozi ves teden Jo 30. marca. Na razstavi bo videti raznovrstne stvari, ki bodo ponazorile potek kake bolezni, higijeno v kmetski hiši itd. Vsek večer se pa vrše sklopljena in filmska predavanja. Ker slihe razstave v bližnji in daljni okolici še ni bilo, bo ta razstava za naš okolišč velike važnosti. Zato opozorjamo nanjo že sedaj Obenem pa vabimo vse osebe, šole, društva i. dr. da si to razstavo tudi ogledajo. Ne bo imi žal.

Francoski krožek v Kranju priredi v nedeljo, dne 16. t. m. ob 11 dopoldne v gimnaziji, razred III, bo v prvem nadstropju, levo, propagandno predavanje o predmetu »Temeljni učenja živih jezikov s posebnim ozirom na francoščino.« To predavanje naj odpre že najavljeno vrsto predavanj v francoskem in slovenskem jeziku in se vrši iz propagandnih razlogov v slovenščini. Predava društveni tajnik. Vstop je prost, vendar se sprejemajo prostovoljni prispevki, ker ima društvo z vzdrževanjem učnih tečajev težke izdatke.

Cerkveni vestnik

Karmel na Selu. 10. marca, na praznik sv. Jožefa, bo v karmelski cerkvi na Selu pri Ljubljani ob 6 tihva sv. maša ob pol 8 slovesna sv. maša. Popoldne ob 4 pridiga in pete litanije.

Ljubljana SARGOV

KALODONT

Znižanje obrestne mere

Po lanskem jesenskem polomu v Newyorku je postalo svetovno mednarodno tržišče izredno likvidno in posledice tega so se pokazale v st. luo nazadujoči obrestni meri glavnih emisij bank. Predvsem se je zniževala obrestna mera v Evropi, kajti slaba konjunktura industrije in trgovine, ki sedaj prevladuje, je osvobodila velike množice denarja, katerega upravljalneanke, ne da bi zanj dobile ugodne naložbe v gospodarstvu. Valovanje obrestne mere kaže ozko sodelovanje glavnih emisij bank sveta, predvsem londonske in newyorkške banke, Bank of England se zlasti opira pri svoji diskontni politiki na odlok in dotok zlata. Zato je bila do sedaj angleška obrestna mera nekaj višja kakor newyorkška. Prošli teden pa je angleška banka znižala diskont od 4% na 3%, istočasno pa Newyork ni znižal diskonta, pač pa se znižanje pričakuje. To znižanje diskonta v Angliji je letos že drugo in kakor je prvenemu sledilo veliko število evropskih držav, tako so prošli teden znižali diskont tudi v Nemčiji in Skandinaviji. S tem se obrestna mera v najvažnejših državah vedno bolj približuje normalnim razmeram.

Ce vpoštevanju zadnja znižanja obrestne mere, so oficijelne diskontne obresti v posameznih državah sledeče: Pariz 3%, Bruselj, Amsterdam 3½%, London, Newyork in Stockholm 4%, Kopenhagen 4½%, Praga 5%, Berlin in Madrid 5½%, Belgrad

6%, Rim, Dunaj in Budimpešta 6½%, Varšava 8½% in Bukarešt 9%. Najvišja obrestna mera je torej v Franciji in v neviralnih državah.

Tudi pri nas se opaža velika obilica likvidnih sredstev. Vloge pri bankah naraščajo, kakor kažejo bilance za leto 1929., na drugi strani pa so se zmanjšali n. pr. pri zagrebških velebankah, v Ljubljani pa Kreditnem zavodu upnik, kar je pripisovati manjšemu izkoriščenju tujih kreditov, saj so imele banke dovolj vlog. Veliko obilico denarja ilustrira del, da plačuje sedaj Ljubljanska mestna hranilnica 6% za vezane vloge, pri drugih zavodih pa znaša ta obrestna mera 7%. V Mariboru so posebne razmere in je tam obrestna mera višja kakor v Ljubljani, ker morajo zgledu enega zavoda iz konkurenčnih razlogov slediti tudi drugi zavodi. V splošnem pa se opaža, da gre tendenca obrestne mere navzdol. Tako se tudi v Belgradu pripravljajo znižanje obrestne mere za kredite in se kaže ta tendenca tudi drugod. Pri takih razmerah so nerazumljiva stremjenja, ki zahtevajo zvišanje obrestne mere za vloge. Tudi v tekočem letu se opaža nadaljnje naraščanje. To naraščanje vlog pa ima za vzrok zmanjšani promet in delavnost v trgovini in industriji, na drugi strani se odteguje veliko denarja produktivni podjetnosti in išče raje ugodne naložbe, ker je donosnost naložbe v marsikaterem slučaju večja kakor v podjetnosti.

Gostilničarstva pivovarna v Laš-em

Od pripravljalnega odbora za zgradbo gostilničarske pivovarne v Laškem so imeli gđ. Majcen Ciril, predsednik, Uhlir Hugo, inž., Trop Ognjen, hotelir, in Kavčič Franc, predsednik zveze gostilničarskih združenj za Ljubljano dne 6. t. m. popoldne v hotelu Miklič sestanek, na katerem so izčrpno poročali o dosedanjem podpisovanju delnic, ki je že naraslo na približno 4 milijone Din. Na tem sestanku navzroč gđ. načelniki gostilničarskih združenj zveze ljubljanske, gđ. trgovci, obrtniki in prijatelji gostilničarjev so vzeli razveseljivo gornje poročilo našelstva navdušeno na znanje ter so se obvezali, da bodo skrbno nabirali delničarje v njihovem okolišu, ker so prepričani, da bo to podjetje uspelo, raslo in se razvijalo ter da je obstanek podjetja zagotovljen, ako bo vsak brezpogojno vršil svojo dolžnost. Kot prijatelji gostilničarskega stanu se z veseljem pridružujemo tej dobro zamišljeni ideji in naj ne bo nobenega trgovca, obrtnika, posestnika, uradnika in delavca, ki bi pri tem stal ob strani prekrizanih rok. Dopovejmo vsem in vsakomur veliko gospodarsko bodočnost tega podjetja, katerega delnice bodo predstavljale brez dvoma varno naloženo denar s sijajnim finančnim uspehom delničarjem in našemu domačemu gospodarstvu, kot celoti sploh. Podpisujemo delnice za gostilničarsko pivovarno vsi ne glede na stan in polakižmo s tem, da smo prijatelji gostilničarjev, da zagotovimo glavnicne za zgraditev moderne gostilničarske pivovarne v starodavnem Laškem, ki naj dalje širi sloves dobrega laškega piva. — Prijatelji gostilničarjev.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 8. marca 1936. (Vse v mil. din., v oklepajih razlika napram izkazu z dne 28. febr. 1936.) Aktivna: kov. podloga 436.4 (31.0), posojila: menična 1.134.1, lombardna 236.5, skupaj 1370.7 (— 3.9), račun začasne zamenjave 191.9 (— 3.9), tečajeva razlika deviz 1685.9 (— 0.9); pasiva: bankovej v obliki 5.484.6 (— 75.0), račun začasne zamenjave 191.9 (— 3.9), drž. terjatve 435.6 (— 3.9), obveznosti: žiro 1.210.9, razni računi 153.7, skupaj 1.364.7 (— 13.8); ostale postavke neizpremenjene.

Konkurzi. Na podlagi statistike društva industrijev in veletrgovcev je bilo otvorjenih v prvi desetini marca 1936 razglašanih v celi državi 11 konkurzov (v tretji desetini februarja 8, v drugi desetini 28), odpravljenih pa je bilo 7 konkurzov (11 oz. 13).

Dolenjelendavska hranilnica izkazuje v l. 1929. 9.8 (8.1) mil. vlog in 0.6 (0.5) mil. upnikov; pri glavnici 0.5 znaša čist dobiček 0.128 (0.121) mil. in ostane dividenda 26 Din na nom. 200 Din.

Oddaja popravila streh. Gradbeni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 15. t. m. ponudbe glede oddaje popravila streh v območju prog. sekcije Maribor.

Prodaja konjskega gnoja se bo vršila potom ustmene licitacije dne 22. t. m. pri kom. 8 žand. polka v Ljubljani.

Oddaja starega bakra v predelavo se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 26. t. m. pri gl. ravn. drž. žel. v Belgradu.

Borza

Dne 13. marca 1936.

DENAR

Na deviznem tržišču je nastopil preokret; devizni tečaj, ki so nekaj dni sem stalno nazadovall, so se danes začeli dvigati razen Curiaha, katerega paritete so držimo. Promet je bil znaten, zlasti v devizah Praga, Berlin in Dunaj. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključenih privatno blago. Ljubljana (v oklepajih zaključni tečaj). Amsterdam 2272.50 bl., Berlin 1851.50—1359.50 (1352), Bruselj 719.43, Budimpešta 989.74, Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 796.53—799.53 (798.03), London 275.08—275.88 (275.48), Newyork 56.555 b., Pariz 221.72 bl., Praga 167.39—168.19 (167.79), Trst 205.88—207.88 (206.88).

Zagreb Amsterdam 2272.50 bl., Berlin 1852—1355, Bruselj 789.43 bl., Budimpešta 988.37—991.27, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.53—799.53, London 275—275.80, Newyork ček 56.455—56.055, ka-

bel 56.565—56.765, Pariz 220.72—222.72, Praga 167.39—168.19, Trst 295.792—297.792, Varšava 626 blago. Skupni promet na zagrebški borzi je znašal 12½ milj. Din.

Belgrad. Berlin 1350.50—1353.50, Budimpešta 988.87—991.87, Curih 1094.4—1097.4, Dunaj 796.53—799.53, London 275.08—275.88, Newyork 54.5500 56.6550, Pariz 220.72—222.72, Praga 167.39—168.19, Milan 255.75—297.75.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 207.30, Atena 6.70, Berlin 123.325, Bruselj 72.025, Budimpešta 90.34, Bukarešt 3.07, Carigrad 2.245, Dunaj 72.81, London 25.135, Madrid 63.80, Newyork 516.95, Pariz 20.23, Praga 15.32, Sofija 3.745, Trst 27.0875, Varšava 58.05, Kopenhagen 138.35, Stockholm 138.75, Oslo 138.03, Helsingfors 13.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.5325, (valuta) 12.415.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

V Ljubljani je bila zaključena Kranj. ind. po 280, na Dunaju pa se je uvrstila na 37. Tendenco za drž. papirje je bila v Zagrebu danes slabša; zlasti je padla vojna škoda. Bančni in industrijski papirji so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Ljubljana. 8% Bler, pos. 96 bl., 7% Bler, pos. 84 bl., Celjska 170 den., Ljublj. kred. 125, Prašted. 850 den., Kred. zavod 170 den., Strojne 75 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Kr. ind. zaklj. 280, Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 83.75—84.50, vojna škoda ar. 410.50—411 (412.50 412, 411), kasa 410.50—411 (412.50 411), VI. 415 bl., VII. 416 bl., XII. 417—418 (418.477 50, 418), 8% Bler, pos. 93.75 7% Bler, pos. 83.15—83.50 (83.25, 83.50), 7% pos. Drž. hip. banke 81.50 bl. Bančne delnice: Ravna gora 82 den., Hrvatska 50 den., Katoliška 36 d., Polje 65—66, Kreditna 101—105 (104), Union 205—210, Juno 88.50—90 (88.50), Ljublj. kred. 125 d., Medjenarodna 60 den., Narodna 8140 den., Prašted. 850—855, Srbska 165 den., Zemaljska 137—138, Industrijske delnice: Nar. sum. 40 bl., Guttmann 185—190, Slaveks 80 bl., Slavonija 200 den., Našice 1600 bl., Danica 110—115, Pivara Sar 165—180 (180) Drava 267—285, Sečerača Osjek 385 bl., Nar. mltn. 20 den., Osl. Jev. 190 bl., Brod, vav. 107.50—112.50, Union 140 bl., Vevče 125 den., Isis 23—25, Ragusea 435 den., Jad. plov. 490 bl., Trboveljska 463—466 (465).

Belgrad. Narodna banka 8250—8260. 7% inv. pos. 86—88, agrari 52, vojna škoda 418—419, III. 414—418.75 IV. 417—418.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 88.20, Wiener Bankverein 20.90, Creditanstalt 51, Escompteges. 170, Aussiger Chemische 211.20, Alpine 35.05, Trboveljska 57.65, Kranj. ind. 37, Leykam 5.40, Rima Murany 101.75.

Les

Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon oglja. Tendence neizpremenjeno mlačna.

Žito

Slaba tendence na žitnem trgu traja še nadalje. Trgovci v produkcijskih krajih mečejo velike količine pšenice in koruze na trg, za katero se najde prilično mnogo kupcev, vendar je trenutno ponudba jača nego povpraševanje. Promet je dokaj živahen, vendar vlada precejšnja nervoznost tako pri prodajalcih, kakor pri kupcih, kajti negotovost položaja je čedalje bolj evidentna.

V Ljubljani so notanje neizpremenjene. Novi Sad, Pšenica bač. 77 kg 190—192.50, gor. njeban. 78 kg 190—192.50, bač. 78 kg 192.50—195, ban. Tisa šlep 78 kg 195—200, sr. 77 kg 182.50—185, 76 kg 177.50—180, ječmen bač. sr. 110—115, koruza bač. sr., gar. 80—82.50, ladja Dunav marec 80—82.50, ban. ladja Dunav, Bega, marec 82.50—85, april maj 85—87.50, ban. 75—77.50, moka bač. 80.325 335, št. 2 285—295, št. 5 230—240, št. 6 172.50—177.50, št. 7 130—135, št. 8 90—95, Promet: 2 vagona pšenice, 23 vagonov koruze, 8 vagonov moka 1 vag. ovsu. Tendence mlačna.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet srednji. Budimpešta 18.05, zaklj. 17.75 den., maj 18.70—19.30, zaklj. 18.70—18.71, okt. 18.85—19.00, zaklj. 18.80—18.5

Volitve na Japonskem, ki so končale z zmago vl adnih strank: Novoizvoljenega poslanca pozdravljajo množice ljudi.

Koliko je zlata in srebra

Mnogo ljudi zanima, koliko se je produciralo na svetu zlata in srebra od tedaj, ko so ti dve žlahtni kovini začeli kopati in koliko je približno danes na svetu zlata in srebra. Ti dve kovini še vedno predstavljata bogastvo sveta in na podlagi vrednosti teh dveh kovin se uravnava današnje svetovno valutno gospodarstvo.

Ce smemo verjeti zgodovinskim tradicijam, so se prvi kovani novci in prvi zlati predmeti pojavili skoro ob istem času na dveh nasprotnih koncih sveta: v Ameriki pri plemenu Maya in na Kitajskem za časa prvih dinastij. To bi bilo nekako pred 6000 leti. Kmalu zatem se je pojavilo zlato v Egiptu, Indiji in Perziji. Precej časa nato pa se je ta žlahtna kovina pojavila v Palestini, Feniciji in na Grškem. Še pozneje pa se je pojavilo zlato v Rimu. Šele kakih 500 do 600 let pred Kristusom so Rimljani poznali to dragoceno kovino. Za časa Salomona je izvoz in uvoz zlata zavzel že mnogo večjo obliko. Prvi zlati rudniki so bili v Afriki in v Aziji.

Evropa ni nikdar posedovala te kovine v večjih množinah. Zadnje zlate rudnike na svetu so odkrili v Avstraliji in na Aljaski, toda zlato iz teh rudnikov se v barvi in sijaju znatno razlikuje od drugega zlata. Glavna zaloga zlata v začetku novega veka pa je bila Južna Amerika in sicer deželi Eldorado in La Plate, ki sta bili glavni cilj španskih, francoskih in portugalskih napadov, ki so šli za tem, da si pridobijo bajeslovne množine zlata.

Kovani zlati denar se je že zgodaj začel uvajati na Kitajskem. Toda v današnji obliki je bil izdelan pred kakimi 600 do 700 leti pred Kristusom.

Koliko je danes na svetu zlata, bi bilo nes pametno vpraševati. Nihče ne more preueniti bogastva Indije in Kitajske, notranje Amerike, umetniškega in cerkvenega bogastva, privatne lastnine itd. Toda pred odkritjem Amerike pa množina zlata, ki jo je posedoval tedanji svet, ni bila tako velika. Evropske države, kakor Španija, Francija itd. niso imele bogve kaj zlata.

Od leta 1492. do danes pa je izračunano, koliko se je produciralo zlata in te številke lahko navedemo. Od l. 1492. do leta 1520. je bilo produciranega na svetu več kot 5 milijonov unč zlata in poldrugi milijon unč srebra. Od l. 1520. pa do leta 1680. se je produciralo povprečno vsakih 25 let 3 do 6 milijonov unč zlata. Od l. 1492. pa do l. 1928. se je največ zlata produciralo l. 1912., ko je dosegla številka 22.605.068 unč, dočim se ga je preteklo leto produciralo samo 19.674.838 unč. Skupno je bilo od leta 1493. pa do danes produciranega okrog 1 milijardo 100 milijonov unč zlata, kar bi znašalo v naši valuti čez tisoč milijard dinarjev.

Kar se tiče srebra, se ga je največ produciralo l. 1928., in sicer okrog 258 milijonov unč. Skupno je bilo od l. 1493. pa do danes produciranega srebra okrog 15 milijard unč, v vrednosti preko 800 milijard dinarjev. Če seštejemo obe številki, dobimo vsoto čez 1800 milijard dinarjev; za toliko je bilo od l. 1493. pa do danes produciranega srebra in zlata. Ako pomislimo, koliko je stala svetovna vojna in za koliko so bili povišani proračuni posameznih držav, se bomo čudili, zakaj ta vsota in vrednost sta bili še večji.

Ce pridenemo k temu še zlato in srebro, kar ga je bilo pred l. 1493; koliko je torej teh dveh kovin na svetu? Edini točen račun je oni, ki predstavlja zlat denar, ki se nahaja v državnih blagajnah. Tudi tu je razočaranje veliko: vse zlato, ki ga posedujejo vlade, je vredno 500 milijard dinarjev. Na ta način se

pokaže, da je bilo samo polovico zlata, produciranega od l. 1493. pa do danes, prekovanega v denar. Isti slučaj je s srebrom. Srebrnega denarja je na svetu za okrog 160 milijard dinarjev. So pa tudi države, ki ne posedujejo zlate zaloge n. pr. Costa Rica, Nicaragua, Gibraltar, Abesinija, Siam itd.

Iz službenega poročila upravnika ameriške državne kovalnice denarja se vidi, koliko ima vsaka država zlata. Na prvem mestu so Združene države s preko 4 milijardami, potem sledi Anglija s 772 milijoni, ki se ji mora dodati še 3 milijarde, ki jih posedujejo kolonije, dalje Nemčija s 630 milijoni, Španija s 493 milijoni, Italija s 270 milijoni, Švica s 160 milijoni in Holandska s 180 milijoni (vse seveda preračunano na dolarsko valuto). Če bi se državno zlato razdelilo med vse prebivalce posamezne države, bi največ dobil Argentinec, in sicer 58 dolarjev v zlatu, potem Uruguajec 36 in potem šele prebivalci Združenih držav 34 in pol dolarja v zlatu.

Ime mu ni všeč

Trgovskemu potniku Louisu Goldsteinu ni bilo več všeč njegovo ime. Samo v njegovi okolici ni nič manj kot 46 Goldsteinov. Hotel je svoje ime amerikanizirati n. pr. v »Goldstien« ali pa vsaj v »Golding«. Goldstein se je napotil k sodniku in mu obrazložil svoje želje.

Toda, dragi prijatelj, pa zakaj hočete menjati svoje lepo, staro ime?

»Gospod sodnik, ko pa ne odgovarja več mojim poslovnim poslom.«

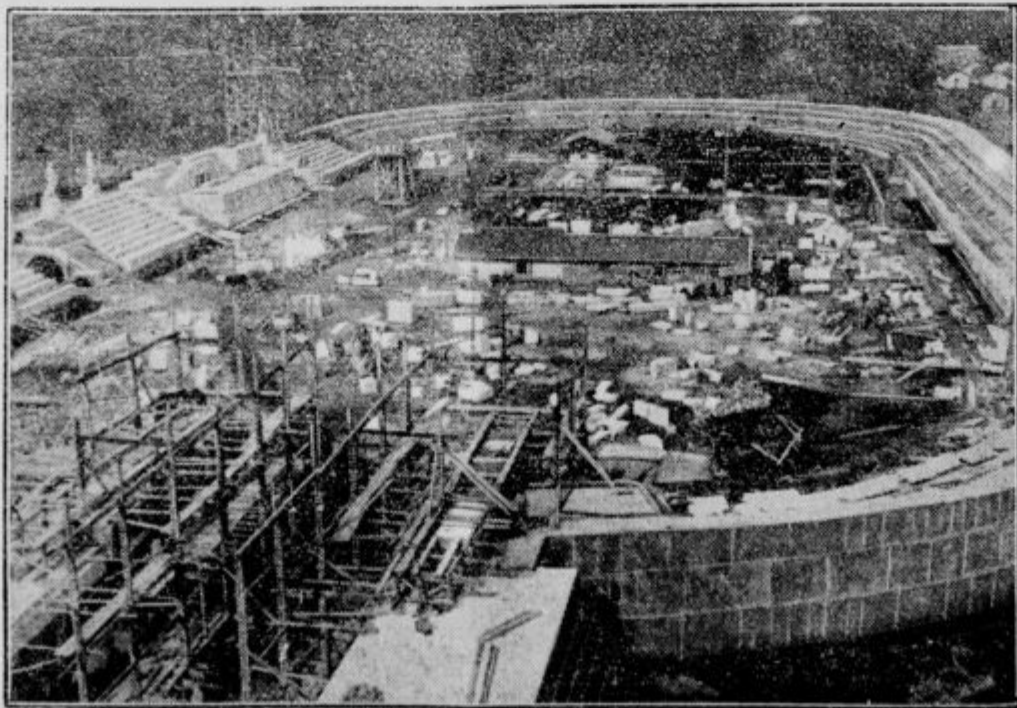
»Ne razumem vas!«

»Ni dovolj ameriško in niti ne zveni blaglasno.«

»Varate se, gospod, vaše ime sicer ni ameriško, vendar kljub temu zelo lepo zveni. Ne najdem razloga, da bi ga izpremenili.«

Trgovski potnik je še nadalje našteval dokaze za svojo prošnjo, doler mu ni sodnik objubil, da bo v nekaj dneh dobil pismeno rešitev. In res, nista še minila dva dneva, že je dobil Goldstein rešitev sodišča, da se njegova prošnja glede izpremenitve priimka ne more uvaževati, ker za to ni nobenega razloga. V rešitvi stoji: »Ime »Goldstein« zveni čisto blaglasno. Ni ameriško? Tudi to ni noben razlog. Na tisoče Goldsteinov živi v Ameriki in ne mislijo menjati svojega imena. Pri nas pa so ljudje na to ime kar ponosni.« — Na koncu te rešitve pa je stal podpis: Louis Goldstein, sodnik.

Trgovskemu potniku Goldsteinu se je zamislilo pred očmi. Kakšna neopreznost! Toda on bi ne bil Goldstein, če bi se dal kar takole odvrgniti od cilja. Izročil je svojo prošnjo drugemu sodniku, toda poprej je poizvedel, kako se piše.

Gradnja Mussolinijevega foruma v Rimu, ogromnega stadiona iz kararskega marmorja. Gornji rob stadiona bo krasilo 70 kipov, ki bodo predstavljali posamezne dežele Italije.

Kako je „Bum“ postal slaven

Pred nekaj dnevi je bil še čisto preprost in neznaten: Bum. Noben človek v vsem mestu Milbury (ameriška država Massachusetts) ni mislil nanj. Danes ga poznajo vsi. Casopisi pišejo obširno o njem, ilustrirani listi prinašajo njegovo sliko. Dobil je celo medaljo. Seveda, če hočemo biti odkriti, moramo priznati, da bi mu bila... klobasa ljubša. In to radi tega, ker ima Bum štiri noge in je pes. Še-le dve leti je star, pa ga je že sama zvestoba in zanesljivost: zgled čuvaja. Z obema starejšima otrokoma svoje gospodarice, gospe Montville je Bum že davno sklenil iskreno prijateljstvo. Ko so pa pred enajstimi meseci kupili še eno malo kričečo stvarco, je Bum opazil, da gospod in gospa Montville za to malo stvarco še bolj skrbita kakor za starejša otroka. Vse se je vrtele okrog male Mary. Previdno so jo jemali iz njene zibalke, previdno polagali zopet nazaj. Če je Mary jokala, je gospa Montville takoj skočila k nji in jo vzela v naročje. Iz vsega tega je Bum sklepal: Ta mala stvarca mora biti nekaj izredno dragocenega, na kar je treba vedno čisto posebno paziti.

Nedavno je ponoči izbruhnil v hiši ogenj, ki se je hitro širil. Bum je najprej storil svojo dolžnost kot zvest čuvaj. Z glasnim lajanjem je zbudil družino. V silnem strahu in razburjenju je mati takoj pograbila oba starejša otroka iz postelje in hitela z njima iz hiše. Šele ko je mati stala na travniku pred hišo, je videla, da je v svoji razburjenosti pozabila na Mary. Kalor okamenela je obstala. In že se je valil gost dim skozi okno spalne sobe male Mary. Nesrečna mati je dvignila obe roki in glasno zavpila: »Mary, Mary!« Tu pa zagleda nekaj nenavadnega. Med odprtimi

Zalesten konec raziskovalca. V kanadski pustinji so našli od volkov raztrgano truplo uglednega topisa in raziskovalca dr. Kurta Fabra, ki so ga že nekaj tednov pogrešali.

Smešnice

Pri zdravniku.

»Zapisal Vam bom zdravilo. Če bi to ne pomagalo, pridite zopet in Vam bom zapisal drugo zdravilo, ki bo gotovo pomagalo.«

»Ali ne bi mogli takoj zapisati to drugo zdravilo?«

Neki debeluhar vpraša zdravnika: »Gospod doktor, kakšno zdravilo mi priporočate proti revmatizmu?«

»Porabite na dan samo 50 Din, katere pe morate zaslužiti sami.« je odgovoril zdravnik.

Z letala fotografirano poplavljenno ozemlje v Južni Franciji.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 14. marca: 12.30 Reprodukcijska glasba. — 13.30 Casovna napoved — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 G. Herkov: Esperanto. — 19.00 Japonski ženi predava Japonka gospa Skušková. — 19.30 Dr. St. Leben: Italijanska. — 20.00 Pevskem pouku (II.) predava dr. Pavel Kozina. — 20.30 Koncert Radio-orkestra. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Sobota, 15. marca: 12.30 Reprodukcijska glasba — 13.30 Casovna napoved, borza, reproduc. glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 17.30 Koncert Radio-orkestra — 18.30 Propagandno predavanje o Dalmaciji v nemškem, slovenskem in češkem jeziku — 18.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina — 19.00 Delavska ura — 20.00 Prenos iz Beograda — 22.00 Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

Sobota, 15. marca:

Belgrad: 12.40 Opoldanski koncert — 18.30 Sevdalinka orkester — 20.00 Pevski koncert — 21.30 Jugoslovanski koncert akademskega okteta — 22.15 »Genjalni Tom«, komedija — 22.45 Koncert zabavne glasbe. — Varšava: 20.30 »Ples k srečju, opereta — 23.00 Plesna glasba. — Budapešt: 10.00 Naborna glasba — 11.00 Kalvinistična služba božja — 12.30 Koncert s petjem — 18.30 Koncert voj godbe — 19.15 Več. koncert narodnih pesmi — 20.15 Proslava 15. marca, nato koncert ciganskega orkestra. — Duraj: 11.00 Reprodukcijska glasba — 15.30 Mladinski oder: »Moisésurs Zaubertfluch«, pravljica igra — 17.25 Koncert orkestra — 18.45 Koncert komorne glasbe — 20.00 Veliki ljudski koncert — 21.10 Pevski zborni koncert. — Milan: 12.30 Koncert radio-orkestra — 17.30 Koncert radio-kvinteta iz Torina — 19.15 Večerni koncert orkestra — 20.30 »Belfagor«, opera. — Praga: 19.00 Koncert orkestra na pihala — 20.15 Ljudski večer — 20.15 Ljudski oder — 21.30 Koncert zabavne glasbe. — Langenberg: 17.30 Koncert radio-ork. — 20.00 Veseli večer nato zabavna glasba — 24.00 Jazz na ploščah. — Rim: 13.00 Koncert radio-kvinteta 17.30 Koncert orkestra — 21.02 Prenos opere iz gledišča — Berlin: 19.10 Koncert orkestra 20.00 Zabavni koncert — 21.10 Veseli večer — Katowice: 16.20 Reprodukcijska glasba — 17.45 Mladinska ura — 19.30 Malo glasbe — 20.30 Prenos opere iz Varšave — 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 19.00 Koncert vojaške godbe — 19.30 Zabavna glasba — 20.25 Koncert zabavne glasbe — 21.00 Večerni koncert. — M. Ostrava: 12.30 Koncert orkestra — 15.30 Mladinska ura — 16.30 Reprodukcijska glasba — 17.30 Koncert orkestra na pihala — 19.00 Koncert orkestra na pihala — 20.15 Ljudski večer — 21.30 Koncert zabavne glasbe — 22.30 Zabavna glasba.

NAHOD živčni glavobol, migrena, prežene

NOSAL - BAHOVEC

Dobi se v lekarnah — NOSAL je popolnoma neškodljiv, ker se ne uživa, temveč noslja (snofa). NOSAL Vas obvaruje gripe — Kupite NOSAL tako. Proizvajalci: Apoteka BAHOVEC Ljubljana.

„Čas“

(Zvezek 4 in 5, XXIV. letnik, 1929/30.)

V pravkar izišlem snopiču »Časa« je vse kakor najbolj aktualen informativni članek dr. Ahčina o tako zvanih katoliških socialistih, ki so si nadeli nalogo, da socialistični pokret poidealizirajo in ponravstvijajo po verskih in etičnih vrednotah krščanstva pa po praktičnem sodelovanju v okviru marksistične stranke, kakršna in konkretno je. Dr. Ahčin podaja zgodovino in razvoj v obsežni in skrbni analizi, zlasti pa se odlikuje njegove kritične sodbe po objektivnosti, ki p iztivne strani prikazane pokreta uprav z ljubeznijo in včutevajočim umevanjem izdvičuje. Zelo dragoceni so pogledi na marksizem, ki se v svojih miselnih podlagah čedaljebolj ruši; želimo, da bi nam g. avtor ob priliki prav ta problem posebej razgrnil. Precej nov je za nas pogled na skupino okoli »Das heilige Feuer«; tudi mi sodimo enako ko pisatelji, da je v tej struji največ zdravega in resnično mladega duha, ki hoče prelomiti z vsemi izrazmi; tudi s socialistično.

Uvodnik je od dr. Stanka Gogale, ki z vso ostroumno prodornostjo, ki odlikuje Vebrovo šolo, skuša dojeti bistvo intuitivnega spoznanja. Predmet je sprito usmerjenosti modernega mišljenja zelo važen. Zaradi velike vrednosti avtorjevih izsledkov je obžalovati, da bo razprava zaradi posebnosti terminologije le zelo ozkemu krogu dostopna.

Dr. Gregor Rožman obravnava s sigurnostjo strokovnjaka probleme sodobnih koncordatov in zaključuje razpravo z ugotovitvijo, da se morejo tudi v modernih državah odnosi do Cerkve v duhu sedanje cerkvenega prava urediti tako, da se primerno upoštevajo vse raznolike in menjajoče se razmere.

Mgr. Beaupin je poslal referat o Katoliški uniji za mednarodne študije.

Dr. Aleš Ušeničnik končuje beležko o zanimivi pravi o socialnih dolžnostih lastnine.

Nov umetniški klub

Belgrad je zadnja leta posebej v likovni umetnosti zelo aktiven, ima celo vrsto najboljših moči posebej med mladimi, ki mesec za mesecem prirejajo zanimive razstave. Umetniški paviljon Cvijete Zuzorić ni nikoli prazen; nasprotno, za par mesecev vnaprej so oddani njegovi prostori. Najmlajši so zadnji čas začeli z akcijo o ustanovitvi novega umetniškega kluba, v katerem bi bili vključeni vsi jugoslovanski likovni umetniki s so-

dobnim gledanjem na umetnost. Snoči so se v Narodnem pozorišču sešli naslednji slikarji in kiparji: Risto Stijević, Mih. Petrov, Ivan Lučev, Anton Kuter, Stana Lučev, Ivo Šeremet, Mladen Josić, Kosta Hakman, Radmila Milojković, Đorđe Andrejević-Kun, Stasa Belošanski in osnovali umetniški klub z nazivom »Kolo jugoslovanskih likovnih umetnikov«. Klub v programu posebej poudarja svoje stališče proti medklubskemu žiriranju umetniških del pri skupnih izložbah. Tudi na izložbe v inozemstvu in na tuje pri nas drušvo veliko da. Poudariti moram, da je klub izrazilo jugoslovanski, tako da bodo v njem združeni lahko vsi mlajši jugoslovanski umetniki. Govorilo se je tudi o snovanju umetniške revije, ki je na lastno sramoto še danes nimamo. Slovenci si vsaj deloma pomagamo s tem, da v književnih revijah objavljamo tudi dela iz likovne umetnosti v reprodukcijah, dočim n. pr. Srbi niti tega nimajo. Mislim pa, da bi vsaj eno dostojno umetniško revijo tudi finančno zmogli.

Belgrad, 12. III. 1930.

Tone P.

Kraljestvo božje (4) objavlja napezevo protestno pismo zoper preganjanje krščanske vere in cerkve v Rusiji. Nadaljujejo se kratka liturgična razmišljanja, ki nas navihaajo k življenju s cerkvijo, kakor tudi življenju s slovenskimi svetniki. V Razvedu po katoliškem svetu izvem o svetovlavlavskem gibanju na Čehoslovaškem, ki ima namen poglobiti praktično versko življenje in prešinito javnost s katoliškimi idejami. Izhodišče tega pokreta je Svetovlavlavska liga, ki je ustanovila v to svrhu tudi jako reprezentativno revijo »Prehede« (K. B. se naroča v Mariboru, Koroska ulica 12 in stane 12 Din na leto.)

Vladike Njegoša »Gorski vianec« je izšel v angleškem prevodu James Wilesa z uvodom Vladete Popovića pri Allen & Unwin v Londonu (250 str.).

Rainer Maria Rilke, prerano umrli nemški pesnik-mistik, e bil izvrsten poznavalec ruskega jezika in duše. Med drugim je prevedel slavno »Slovo v polku Igorjevem«, najstarejši ruski narodni ep. Izšel bo v knjigi »Rilke und Russland«, ki izide jeseni 1. I. v znanem Inselverlagu.

Mihaila Pupina, znanega jugoslovanskega rojaka in slovečega fizika avtobiografija je v nemškem prevodu »Vom Hirten zum Erfinder« izšla pri M. Herju v Leipzigu na 390 strahih (cena 12 M.).

Urfahr (Linc) : Ilirija

V soboto in nedeljo bo imelo naše sportno občinstvo zopet priliko gledati mednarodno nogometno tekmo. Pojav prirejanja boljših predvsem pa mednarodnih tekem je pozdraviti, kajti faktična igralna moč kluba se razvija samo v tekмах z močnimi mednarodnimi klubi. No in v zadnjih letih je bilo mednarodnih tekem zelo malo, večjih z renomiranimi moštvoma pa v prošlem letu, razen one z Wackrom, nobene. To agilitost v prirejanju mednarodnih tekem je predvsem pripisati, da se bo spremenil dosednji način tekmovalstva za državno prvenstvo. Za uspešno sodelovanje v teh tekmah se je pa treba temeljito pripraviti. In ta priprava so tekme z dobrimi inozemskimi klubi, kajti domači boljši klubi so skoraj dražji kakor pa inozemski. Klub pa, ki gostuje v soboto in nedeljo v Ljubljani proti Iliriji, ima eno najbolj ših amaterskih moštev Avstrije. Sportni klub Urfahr iz Linca ob Donavi si je osvojil prvenstvo Gornje Avstrije ne da bi bil premagan, v zadnjem času je pa dosegel proti renomiranim moštvom zelo lepe uspehe. Tudi našemu sportnemu občinstvu poznani Wacker je s prvo garnituro mogel doseči samo neodločen rezultat s 4:4 v Lincu, na Dunaju je pa Urfahr po lepi enakovredni igri podlegel s 4:1. Ta rezultat, dosežen od Dunaju, je najlepši rezultat, ki je bil dosežen od amaterskega moštva iz province. Je dokaz, da razpolaga Urfahr z dobrim tehnično izvežbanim moštvom. Ne samo proti Wackru, pač pa tudi proti drugim dunajskim klubom je naš gost dosegel lepe uspehe. Hertha je izgubila s 3:1, Hakoah, bivši prvak Avstrije, je bila premagana s 4:3. BAC je mogel doseči le neodločen rezultat s 2:2. Najboljše dunajsko amatersko moštvo Cricketer, ki je prošlo leto na turneji po Nemčiji doseglo lepe uspehe, je podlelo v Lincu s 3:1. Ti rezultati, ki smo jih navedli, pričajo o precejšnjem znanju, zato je pričakovati lepe in napete igre. Samo, da je zopet sodnik ne pokvari.

Prognosti

Za propagandno cross-country tekmovalstvo za prvenstvo Dravske banovine, ki ga priredi SK Ilirija v nedeljo 23. marca t. l. ob 11. Start in cilj sta v drevoredu nasproti Aleksandrove ceste onstran železniškega prelaza.

Tekmuje se v dveh kategorijah:

1. Seniorji (roj. l. 1911. in prej). Proga je dolga 7500 m in prejme zmagovalca naslov prvaka Dravske banovine.

2. Juniorji (roj. 1912 in pozneje). Proga meri 3000 m. Tekmujejo moštva in poedinci; moštvo tvori 6 tekmecev, prvi 4 odločajo placement.

Pravico starta imajo verificirani in neverificirani člani sportnih klubov Dravske banovine. Prijavnina za moštvo znaša 30 Din, za poedince 10 Din; prijave s prijavnino je treba poslati najkasneje do 16. marca na naslov A. Smole, Ljubljana, kavarna Europa. Prijave brez prijavnine se ne upoštevajo.

Nagrade v obliki priznanic prejmejo prvoplasirana moštva in prvi trije posamezniki v vsaki skupini. Tekmovanje se vrši po pravilih JLAS.

Nogomet v tujini

Senzacionalni preokret na Angleškem. Neprijeten poraz je sprbil dosedanjega prvaka s prvega mesta. V tekmi z Leicester City je Sheffield Wednesday z 2:1 izgubil igro. Na čelu angleškega prvenstva pa se je povzpela Derby County, ki je s 3:0 zmagal nad Blackburnu Rovers. Novi vodilni klub ima 41 točk, odigral pa je 32 iger. Sheffield Wednesday pa ima le 40 točk, tedaj odigral pa je samo 29 tekem, torej ima vendar še veliko možnost priti na prvo mesto. Tretjeplasirani klub Manchester City je v boju z Middlesbrough klonil z 1:0, vendar pa je kljub temu še ostal na tretjem mestu.

8 kom bodo igrali Francozi? Reprezentanca francoskega moštva bo nastopila v sledečih mednarodnih nogometnih tekmah: 23. marca proti Švici v Parizu; 11. maja proti Čehoslovaški v Parizu; 18. maja proti Škotski v Parizu in 25. maja napram Belgiji v Lüttichu.

DRSANJE.

Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju, ki se bo ponovno vršilo 16. t. m. v berlinski sportni palači, bo še bolj važno po udeležbi tekmovalcev, nego ono prvo, ki se je vršilo v Štrbske Pleso. Za Berlin je pripravljenih do sedaj 13 kandidatov. Nemška Avstrija je prijavila svetovnega prvaka Karla Schäferja, potem L. Wredeja, dr. Distlerja, Hartmanna in Bernhauserja. Iz Čehoslovaške bodo prišli ing. J. Štíva, ing. Sack, Gold in Welmann. Še celo Finska bo poslala svojega prvaka Nikanena. Naiveč zanimanja bo seveda za dvojico Schiffer in Štíva. Ta dva, ki sta si že enkrat stala nasproti, bosta imela priliko pred novim sodniškim tribunalom pokazati svoje znanje. V Berlinu vlada v vseh krogih za to prireditev izredna radovednost.

MALI OGLASI

Vseka drobna vrsta do 150 Din ali vseka beseda do 60 par. Najmanjši oglaš. 5 str. Oglasi na dvelet vrniti se računajo vilo. Za odgovor znan. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službo dobe

Učenko

s primerno srednješolsko izobrazbo se takoj sprejme za trgovino meš. blaga. Biti mora zdrava, močna in poštena. Poudarje pod: Jos. Rapp, trgovka, Sv. Križ p. Litiji.

Trgovsko pomočnico

dobro verzirano, pošteno, pridno in zanesljivo, takoj sprejemna za v trgovino meš. blaga. Groznik Marija, trgovka, Višnja gora.

Dva kroj. pomočnika

za boljše delo — rabi takoj Jos. Tomazič, krojač, pošta Motnik.

Čevljar, šteparico

dobro izurjeno sprejme takoj Fr. Juvan, čevljar, Radomlje pri Kamniku.

PLETILJE

samo dobro izvežbane, dobe deio na dom pri »PLETILSKI ZADRUGI« na Breznici.

Iščem dva vajenca

za mizarstvo obrt; hrana in stanovanje v hiši. — Franc Vehovec, mizar, Vir pri Domžalah.

Ženitbe

Družica se išče

v dobro dobičkanosno znano industrijsko podjetje 25 letnemu mladeniču s šolsko izobrazbo in prakso v podjetju, ki je zdrava, večja gospodarstva in s primernim kapitalom. Naslov v upravi pod št. 2990.

Zasluzek

Denar zaslužite

z lukrativ. zastopstvom! Redko zastopstvo, na katero vse čakal! Najvažnejše je, da je predmet dobro izpadel in da se dobro zasluži, sicer izgubi pogum tudi najpoptrežlivejši agent. Nudi vam vse od A—Z. — Pismene pogodbe z jamčenim zaslužkom. Dopisom naj se priloži zn. za 50 par za katalog pod »Zasluzek, zaslužek, zaslužek!« na upravo »SL.«

Prodamo

Semenski krompir

beli (oneida) in tudi zgodnji, raznih vrst, nudim v vsaki množini. Ivan Augustin, Škofja Loka.

Pisalni stroj

Remington, dobro ohranjen, se ugodno proda. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2929.

Šivalne stroje

pod nalogodnejšimi pogoji (tudi na obroke) prodaja Avgust Pečnik, Stojice, p. Jezica pri Ljubli.

Pubasto perie

kg po 130 Din in čist beli po povzetku najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 38 Din razpošiljam rub kg po 300 Din — L. Brozović Zagreb lica 82 Kemična čistilna peria

Hrastove stopnice

z ograjo

steklena stena

v vrati — in močna

vhodna vrata

z okrijem, napročaj. — Pojasnila pri upravi »SL.«

Kostanjev les

napročaj! — V nedeljo, 16. marca 1930 ob 3 popoldne bo v Bizoviku pri Ljubljani pri cerkvi pro-

daja kostanjevega lesa iz cerkvenega gozda. Les je trojevrsten: za stebre, za droge, za ograjo ali drva ali za tanin. — Cerkevno predstojništvo podružnice sv. Nikolaja v Bizoviku.

Dežne plašče

za dame in gospode: perline za dečke in odrasle tople podloge k dežnim plaščem itd. kupite najboljše v specialni trgo-

vini Jancigaj, Tavčarjeva

Sodna 1 naspr ti ka-

varne »Evropa«

Na obroke

kupite lahko vsakovrstno blago s posredovanjem Kreditne zadruge detailnih trgovcev, Cigaletova ulica 1. Posreduje hitro in diskretno.

Češki semenski oves

francosko lucerno, Goliat peso, grahamico in vsa druga semena nudi najceneje v najboljši kvaliteti Sever & Komp., Ljubljana.

Stanovanja

Stanovanje dveh sob

in kuhinje išče mirna stranka 3 oseb v bližini Sv. Petra. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »I. Maj«.

Oddam stanovanje

takoj: 2 sobi, shramba, klet, dvorana in nekaj vrta. Voda in elektrika v hiši. Več se izve v Lesah pri Bledu 67.

Posrestva

Več stavbišč

v Kamniku, 5 minut od kolektorja, v solnčni legi v meri circa 300 m², po 22 Din m², napročaj. Pojasnila daje Janko Stare, Kamnik, Perovo 40.

Mlin — vodni

enonadstropen, proda za 130.000 Din Zagorski v Mariboru, Tatenbahova 19

Kupimo

20% kronske bone

kupuje A. Krische, Ljubljana, Ilirska ulica 21.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast konc. Camerik, Ljubljana Dunajska c. 136 (Jugoavto) — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Obrt

Vezenje

nevestnih oprem, zaves, pregrinj, naicenejši in najfinejši Matek & Mjkeš Ljubljana, poleg botela štrukli — Entlaue, ažuriranje, predtiskanje takoj

Vino

zajamčeno pristno: Blatins, Burgundec, Ružica, Rizling in Muskat silvanec se toči v gostilni T. Mencinger, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 43.

Pekarna

dobro idoča, se odda z vsem inventarjem zaradi lastnikove bolezni na Tržaški cesti št. 19 v Ljubljani.

Zahvala

Za premožne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli o priliki prerane smrti našega nadvse ljubljenelega soproga, očeta, brata itd., gospoda

Vinkota Merharja

trgovca, posestnika in gostilničarja

ter za poklonjeno krasno cvetje, se tem potom najtopleje zahvalujemo. — Posebno zahvalo pa smo dolžni častiti duhovščini, gasilnemu društvu in pevcem za v srce segajoče žalostinke ter mnogobrojnemu občinstvu za častno spremstvo na pokojnikovi zadnji poti.

Dolenja vas pri Ribnici, dne 14. marca 1930,

MARA MERHAR z otroki — in ostalo sorodstvo.

Léo Gerville-Réache: 9

S Zeppelinom okrog sveta

Saj bi že prav dobro spal, ali plaši me še nekaj: postelja mojega sostanovaleca. Von Eschwegen je na gornji postelji. Sicer res ni velik, nasprotno, droben in gotovo ne težak, ali če le pogledam aluminijasto ogrodje in tanke vrvice, na katerih visi postelja, se zvijem v klopčič in položim blazino na glavo, namesto pod njo, da bi ublažil udarec, če bi priletel von Eschwegen na mé.

Tudi sicer bi prav dobro spal v tem čolnu, če ne bi vsi od kraja imeli iste neumne manije, da vedno in vedno samo opazujemo, celo takrat, ko ni ničesar videti.

Kmalu po petih zjutraj se zbudi glavna simfonija vzklikov. Samo en skok in že sem pri oknu kabine: V ranem jutranjem solncu se nam ožarjeni smehljajo pod zrakoplovom zvoniki in kupole mesta Wollega.

Gori do naše višine, iz katere ne zapazimo običajnega rdečila novih časov, se dviga čudne skrivnosti polna lepota stare Rusije: Rusije Turgenjeva, Nikolaja Gogolja in tudi tvoja, dragi mi general Durakin! Z mestom je izginila tudi lepota.

Planjave so brez belega plašča, s katerim jih krasi zima, in se raztezajo v svoji enoličnosti tako, da utrujajo oko. Tu pa tam jih pretrgajo temni gozdovi ali pa poživijo njih barvo zelena polja.

Med temi širokimi polji so vzrastle vasi. Lahko jih opazujemo. Ozke so in pravilno razvrščene ob redkih cestah, ki delé planjavo. V simetrični razvrstitvi jih obdajajo polja, ali sive, lesene strehe de-

lajo vsej okolici nekam žalostno lice.

Kmalu pa nas niti pogled na te ravne in izgubljene vasi ne bo več zabaval.

Že so se namreč pričeli neskončni, strašni ruski gozdovi, ki jih pretrga le Ural in velika jezera, sicer pa segajo tja do Mandžurije in še dalje do modrega Ochokega morja.

Z višine, v kateri zdaj plovemo — 1200 m — moremo videti brezkončno planjavo 200 km daleč; ali precej dalje, kot sega naš vid, se razprostira skrivnostni, nepredirni sovražni gozd.

V tej temnozeleni odeji, ki pokriva vso zemljo, zapazimo tu pa tam rumenkastočrno zarezo, kalno reko, dotok Volge. Njegova v raznih barvah se spreminjajoča površina, priča o bogatih rudninskih zakladih zemlje, iz katere prihaja.

Na krovu je bila danes prava revolucija. Najbrže jo je povzročil ruski zrak.

Pogazili smo vse, tudi najstrožje odredbe najvišjega poveljstva.

Ko smo večeraj odhajali, je kapitan von Schiller zbral vse potnike. Razložiti nam je hotel, da polet od Friedrichshafena do Tokia ni udobno potovanje, ampak prava »ekspedicija«.

Z resnim obrazom je poudarjal, naj se kot člani ekspedicije odpovemo vsem, tudi najprimitivnejšim zahtevam snage.

Rajši povem naravnost in jasno: prepovedal nam je umivati se!

Izvršujoči stroge odredbe visokega poveljstva smo sedli k mizi z zopno umazanimi rokami. Vsi, Nemec, Spanec, Švicar in Francoz smo prišli to jutro v obednico — neobriti.

Zapazili smo pa pri zajtrku komandirja Rasen-

dhalu in milijarderja Williama Leedsa sveže obrta in umita. Strašno nas je osupnilo. Pa smo si mislili, da ti gospodje niso vredni člani največje ekspedicije našega časa.

Pa smo se tudi mi drug za drugim izgubili v obe umivalnici in se pošteno očistili. Sedaj se bomo pa umivali, da bomo porabili ves balast!

Ko sem si vse uredil, sem se podal zopet v obednico. Kakšna eksplozija pa je ne nadomada vso prevrgla? Kakšen sunek zrakoplova je pa vrgel mize, naslonjače, pisalne stroje vse narobe in na glavo, da ga nisem jaz nič čutil?

Niti eksplozija, niti sunek: le naš tovariš von Perkhammer je na delu!

Kakor hitro se mu Kubisk, naš »minister za prehrano«, umakne, zraste von Perkhammer na Zeppelinovem krovu v pravega samoderža in kralja po božjem pravu.

Jedilnica je njegova igrača, vsa oprava njegova last, potniki so pa njegovi sužnji.

Ni drugega nismo kot figure, ki nas prestavlja za svoje fotografije in za svoj film po mili volji. Včasih se moramo držati zelo kislo, včasih moramo zopet kazati vesele obraze.

Naše vedenje ureja z močnim in oblastnim glasom, včasih v nemščini, včasih v angleščini, italijanshini, največkrat pa nadomesti besede, ki mu jih zmanjka v izposojenem jeziku, z roko, in sicer precej določno.

Ko je fotografiral notranjščino v vseh mogočih spremembah in tudi pokrajino iz vseh kotov, nam hrupni tovariš, ki smo mu v svoji hudobiji nadel ime »zvonočni film«, slednjič ukaže, postaviti zopet v red mize za pisalne stroje.

Zavod za pridobivanje in prodajo

gozdnih semen

Saša Staré - Mengeš

RAVBARJEV GRAD

MENGEŠ

Železniška postaja Jarše-Mengeš

Telegrami: Staré Mengeš

MENGEŠ

Najstarejša parketarska tvrdka
Ferdo Primožič, Ljubljana

Trnovski pristan 4

se priporoča za dobavo in polaganje vsakovrstnih
parket-deščic, kakor tudi za popravila in struženje
starih podov.

Vino:

Burgundec, Biatina, Riz-
ling, Ružica, Muškat sil-
vanec, Dolenjska črnina,
Viško Opolo, priporoča
gostilna T. Mencinger,
Ljubljana, Sv. Petra c. 43.

Krečo

ježreni, aidovo močvo
vedno svežo oddaja na debelo
veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Rusjeva cesta 24.

Kot najboljšo masažno in do-
mače zdravilno sredstvo proti
**revmatičnim
bolečinam**

zoba- in glavobolu, prehlajenju,
trganju za negovanje telesa, ust,
osvežnost, krepitev mišičevja,
ter živčevja sploh se uporablja

že pol stoletja
priznana

levja
**Mentol-
droženka**
francosko zganje

Dobiva se v originalnih plombiranih steklenicah v
v pristni pre vojni kakovosti v vseh drogerijah
in trgovinah z mešanim blagom

Ali ste že
poravnali naročnino?

»TRETORN«

varuje pred mrazom
in se odlikuje po ne-
nadkriljivi kakovosti
in elegantni fazoni.
Dobivajo se v vseh
boljših trgovinah naše
kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za
sneg ker ni boljših.

Zahvala

Za mnogostevilne izraze sočutja ob težki izgubi našega
nepozabnega sina, strica, brata in svaka, gospoda

Avgusta Košaka

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili v tako
velikem številu na njegov poslednji dom. Posebno nas veže
dolžnost zahvaliti se častiti duhovščini, milostivemu g. proštu
K. Čerinu za mnogostevilne obiske in tolažbo, častitemu g. ka-
noniku Plantariču, kateri mu je podelil večkratne zakramente
za umirajoče, g. zdravniku dr. M. Polenšku za njegovo ne-
umorno požrtvovalnost, g. sreskemu načelniku Kaklju, g. so-
dnemu predsedniku dr. J. Polenšku, g. finančnemu inšpektorju,
in vsem mestnemu občinstvu, gg. pevcem za v srce segajoče
žalostinke, vsem sosednim in domačim gasilnim društvom, ter
godbenemu društvu Novo mesto. Tisočera zahvala vsem daro-
valcem vencev.

Novo mesto, dne 11. marca 1930.

Rodbine: Košak, Dr. Lavrič, Štalcer
in ostalo sorodstvo.

Potrjeni neotolajljive žalosti javljamo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni, nenadomestljivi,
skrbni soprog, oče, stari oče, brat in svak, gospod

Franc Kolbe

upravnik pošte v pokouju

danes zjutraj ob 4, previden s sv. zakramenti, v 73. letu sta-
rosti bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega rajnega bo v petek dne 14. marca
ob 4 popoldne iz mrtvaške veže Ljubljanske splošne bolnišnice.
Ljubljana - Litija, dne 13. marca 1930.

Antonija Kolbe roj. Peruci, soproga. - Franci, Jakobina,
Cvetko, Pavla, Tone in Mara, otroci - in ostalo sorodstvo.

Globoko potrjeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
tužno vest, da je naš ljubljeni, skrbni in nepozabni soprog in oče, gospod

Jurij Grohar

posestnik in mizarski mojster v Škofji Loki

danes ob 1 ponoči, v 71. letu starosti, previden s tolažili svete vere, mirno
v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v soboto, dne 15. marca ob 5 popol-
dne iz hiše žalosti na pokopališče v Škofji Loki.

Svete maše zadušnice se bodo brale v mestni farni cerkvi.

Blagopokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Škofji Loki, dne 13. marca 1930.

Franciška, žena.

Ciril, sin.

Francka, hči.

NAČELSTVO PROSTOVOLJNEGA GASILNEGA DRUŠTVA
V ŠKOFJI LOKI javlja vsem znancem in sočevališem, da nas je
danes zapustil ustanovni član, blagajnik in častni član, odlikovan
z zlato kolajno, tovariš

Jurij Grohar

posestnik in mizar itd.

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 15. marca 1930 ob 5
popoldne.

Njegovo delo nam je v ponos in vzgled.

Načelstvo.

MESTNA OBČINA ŠKOFJELOŠKA naznanja, da je danes
umrl njen dolgoletni odbornik in občinski svetovalec, gospod

Jurij Grohar

posestnik in mizar, soustanovitelj gasilnega društva
in Mestne hranilnice itd.

Vzornega in nesebičnega delavca ohranimo v častnem
spominu.

Josip Hafner, župan.

MESTNA HRANILNICA V ŠKOFJI LOKI naznanja, da je član
njenega upravnega odbora in sousstanovitelj, gospod

Jurij Grohar

posestnik in mizarski mojster v Škofji Loki

danes umrl.

Škofja Loka, dne 13. marca 1930.

Ravnateljstvo.